

KATOLIŠKI

LAS MISIONES CATOLICAS
MARZO - ABRIL 1981

MISIONI

SANTO PADRE A LOS MISIONEROS DE AFRICA

(Continuación.)

3. Y aquí quiero recordar especialmente a todos aquellos que, en ciertos puestos difíciles de misión, conocen la experiencia de la **perseverancia** e incluso del **escondimiento** en la soledad y el olvido. Pues vosotros no os contentáis con pasar: vosotros permanecéis en medio de aquellos cuya vida habéis adoptado. Ahí permanecéis pacientemente, aunque os sea necesario mucho tiempo para sembrar el Evangelio y no podáis ver aún la germinación y la floración. La lámpara de vuestra fe y de vuestra caridad brilla entonces con más pureza. Pero nada de lo que es entregado así puede perderse. Todos los apóstoles están vinculados por una misteriosa solidaridad. Vosotros prepararéis el terreno donde otros segarán. Seguid siendo fieles servidores.

En todo caso, no habéis ahorrado esfuerzo. Habéis emprendido y proseguido esta iniciativa apostólica al precio de grandes fatigas, morales e incluso físicas, hasta quedar extenuados a veces, bajo un clima al que no estabais habituados y en condiciones precarias de vida. Pienso especialmente en vosotros cuando leo las páginas de San Pablo —de quien he tomado el nombre— sobre las tribulaciones del ministerio apostólico, de las que hace una lista impresionante (cf. 2 Cor 4, 7-18; 6, 1-10). Os deseo, queridos amigos, que conozcáis también su esperanza y su alegría, en la espera de la recompensa del Señor.

4. Vuestro **trabajo apostólico** avanza por los caminos ordinarios y necesarios de la evangelización. Lo primero, tomar contacto, manifestar el amor del Señor hacia todos, no sólo una atención benevolente, sino un amor concreto que no descuida las distintas formas de la ayuda mutua, trátense de la escuela, el dispensario, proyectos agrícolas o cualquier forma de promoción humana. De hecho, todos saben que estáis ahí, primeramente, para responder al hambre de Dios, a la necesidad de su Palabra que ilumina y reconforta los corazones, los eleva y suscita la renovación de los hombres y de la sociedad. Esa es la parte importante de vuestro ministerio: testimonio y anuncio del Evangelio, catequesis de quienes piden ser iniciados en la fe, larga preparación para los sacramentos, sobre todo del Bautismo y de la Eucaristía, exhortación a la oración, formación de las conciencias en las responsabilidades humanas y cristianas.

5. Rápidamente seríais desbordados si quisiérais acaparar todas las tareas. Y no haríais entonces una verdadera fundación de la Iglesia. Enseguida procuráis que se os unan discípulos, catequistas, animadores, que lleguen a ser a su vez **evangelizadores**, un poco como San Pablo, que designaba lo que entonces se llamaba los “ancianos”, poniendo su confianza en el Señor (cf Act 14, 23). En esto estriba la vitalidad de la misión.

El servicio puramente evangélico que queréis prestar a estos pueblos por cuya salvación habéis sacrificado todo, debe tender, en efecto, a que los hijos de estos pueblos adquieran su madurez cristiana, eclesial, y guíen por sí mismos la obra comenzada.

(Continuará.)

Naslovna stran: Papež Janez Pavel II. v kapeli prikazovanj Brezmadežne Čudodejne svetinje v Parizu.

GLAS VPIJOČEGA...

Papeža je Afrika pretresla.

Ko je odhajal, je dejal: „Zbogom, Afrika, ki sem te ljubil že pred izvojitvijo za papeža! Koliko stvari sem se naučil med tem potovanjem. Afrika se mi je prikazala kot ogromno delovišče s svojimi upi, pa tudi tveganji.“

Najbolj ga je pretreslo pomanjkanje misijonarjev.

Naj še toliko opravičujemo, zakaj jih ni, in celo, da je boljše, naj si „mlade Cerkve“ pomagajo same, saj je razkristjanjena evropska in severnoameriška družba tudi potrebna „misijonarjev“ in Južna Amerika, najbolj katoliška po statistiki, nima duhovnikov, naj pobiramo stare in nove prigovore, papežu ne pomenijo nič spricho dejstva, v katerem se nahaja Cerkev in v katerem se nahaja svet.

„Najprej se vprašujem, v kakšnem položaju je Cerkev v svetu? Puščam ob strani stanje na Zahodu, kjer je bolj kot marsikje drugod na delu protievangelizacija v najrazličnejših oblikah. Omejujem se na misijonski svet, v katerem po dvatisoč letih krščanstvo in Gospodov evangelij v svoji celoti še vedno ni znan in še ni prišel do vseh ljudi. Vzroki so za to različni, kakor so tudi socialne in politične razmere med narodi različne. Poseben vzrok pa je tudi v tem, ker je oznanjevalcev evangelija premalo. Še danes namreč velja, kar je v svojem času rekel veliki misijonar sv. Frančišek Ksaver: „Mnogi samo zato ne postanejo kristjani, ker ni oznanjevalcev, ki bi jih pokristjanili.“

Janez Pavel II. daje vse priznanje misijonarjem, ki so v misijonskih področjih v pravem pomenu besede. „Še enkrat porabljam priložnost,“ tako piše v poslanici za misijonsko nedeljo, „da misijonarje pohvalim in se jim zahvalim, ker sejejo seme božje besede kljub brezmejnim težavam, s čemer se Cerkev razvija in ukoreninja v svetu.“ Torej poprime spet nekdanjo besedo iz koncilskega odloka o zakoreninjevanju Cerkve, kjer je še ni.

Da je naloga misijonarjev od drugod, da gojijo domače poklice, je jasno, saj od okrožnice Benedikta XV. Cerkev neprestano ponavlja podobno kot pravi Janez Pavel II.: „Največ tolažilnih sadov rodi ta njihov junaški in neutrudljivi napor s tem, da se v mladih in gorečih krščanskih Cerkveh pojavljajo novi duhovniški in redovniški poklici, ki pomenijo upanje za jutrišnjo Cerkev.“

Toda takoj izpodbije vsak pomislek, da misijonarji „od drugod“ niso potrebni ali nezačeleni: „Misijonarji so nujno potrebni. In četudi mlade krajevne Cerkve množijo število domačih duhovnikov, še vedno čutijo, kako jim je potrebna navzočnost in moč misijonarjev, ki prihajajo od drugod.“ Zato je zaklical v ves krščanski svet, naj da misijonarjev vsaka škofija in vsaka redovna družba.

F. S.

IZ FARNE KRONIKE

Piše o. JOŽE CUKALE S.J., Bengalija

1. 12. 80. Božič prihaja tiho, kakor po prstih. . .

Dvakrat na teden se zbiramo po vaseh. Anondo Poli ali Vesela vas je živahna. „Nomen-omen“ t.j. že ime jo izdaja. Ljudje pa so po večini v službah, zato žive tod veseli ljudje. Drugače je v Sažnaberija na jugu, kjer se je natrlo ljudi k predbožični pripravi p. Siluvaja, katerega smo povabili za shod. V cerkvi brlijo sveče skrivnostno in ni šuma niti s strani otrok. Bagan Para ali Vas vrtoev pa je skoraj prazna, čeprav nam je čito pripravil lep domač paviljon, da ne bo megla močila glav molivcev, ker prinaša prehlad. Kje so ljudje?

Na uho povedano, saj jih veliko nisem pričakoval semkaj v Bagan Para. Poznam svoje ljudi že leta. To je odlomek naše fare, ki je zelo reven, ker se moji ljudje preživljajo s kuhanjem žganja, žganega iz palmovega soka, in jih ni lahko dobiti v cerkev. Borba za življenjski obstanek „na lažji način“ ustvarja probleme, odtujijo se sebi, človeku in Bogu. Projekcija problemov navzven, bi lahko rekel. A ravno te ljudi moram dobiti! Zberem nekaj fantov in gremo. . .

Mrak je popolen in lune še ni. Moja žepna pa tudi le brli, ko jo uderemo preko mlak, mimo za silo zvezanih kolib, kjer stoji le par solidno zidanih hiš pa polno dima, ki ga bolj čutimo kot vidimo, razen ob ognju, kjer gorijo suhi kravjeki. Z razmaknjenih, iz blata stolčenih verand, ugledaš silhuete celih družin z otroci, ki strme v plamene in čakajo. . . Božična idila, ki jo bengalski slikarji večkrat uporabljajo in ki gre dobro na trg. Pokličem jih po imenu. Saj sem že toliko let tukaj, moj Bog! Dobro jih poznam, oni pa mene.

Oče je prišel. . . Družina še bolj utihne, razen otrok, ki me pokličejo, naj pridem. Naj vedo, da nimam časa in da jih vsi čakamo. Pridemo, pridemo, samo malo pačakajte, mi odgovarjajo. Otroke bo treba spraviti spat, mlajše matere bodo seveda prišle z njimi v naročju. Nekateri moški bi se radi izmuznili, pa jih povlečem za rokav in kar dobro se jim zdi, da jih misijonar prisili. In tako se počasi naberejo tisti, katerih že mesece nisem videl v cerkvi, v hišnih prostorih Mihaela Gomes-a.

Mali harmonij že poje št. 444 iz Bengalske Zbirke: „Tumi amar bondhu Džizu“ (Jesus, Ti prijatelj moj – ki doni celo lepše kot tista slovensko – mila). Sledi branje svetega pisma iz preroka Izaije, polno obetov odrešenja.

P. Siluvaj je Tamilec, zato temnega obraza in pri neenakomerni luči acetilenke postaja njegov obraz in dvoje žarečih oči izmozgano svetniški – preroški Krstnik: Izpreobrnite se! Pripravite pot Gospodu. Veste, kaj morate izravnati, dovolj ste opuščali, zdaj morate napolniti! Tudi nekatoličani so zraven in vsi naštevamo probleme, za katere se splašča moliti, za osebe, ki so zbolele potelesno in ki jih teži goba duše. . .

Sledi rožni venec, pa ne v navadnem smislu, kot drdrajoči okrasek na koncu duhovnega pogovora. Vsaka Zdrava Marija je ne le meditacija,

marveč božični pogovor svete Družine z družinami; počasi in slovesno pozdravljamo Marijo z angelom. Občutimo, da je Zdrava Marija božična molitev... Poslovilna pesem je vse prekratka: Ljudje bi radi še in še. Pozabijo, da so lačni in da se jim je skromna večerja že čisto pohladila. Moramo drugam z oblubo, da še pridemo...

8. 12. 80. Vsako leto se zberemo prijatelji M. Terezije na ta veliki Marijin dan, ki nam vsem toliko pomeni že iz rane mladosti. Stotine in stotine sester imajo še sto opravkov, dokler se vse ne umiri in zaziblje v ocean pesmi in mistične molitve. Sestre imajo slovesne Obljube in m. Tereziji je tako dobro pri srcu, kadar vidi čim več ljudi, zlasti duhovnikov ob oltarju zaobljub. Tudi p. Gabrića opazim. Hrvatici sr. Amaliji sem stisnil roko po sveti maši. Iz Nove Gorice je šla v Avstralijo in tam pričela novicijat ter ga končala danes v Kalkuti. Terezije danes ne bom nadlegoval, ker je obdana od kardinala, škofov in obiskov ljudi iz Zapada. Pa se mi vendar od daleč nasmehne in, kot je njena navada, po indijsko prikloni.

15. 12. 80. Na Kontrolnem uradu za cement. Potrebujem 260 vreč cementa! Nekateri ga hitro dobijo, drugi čakajo po pet mesecev. Sem na vrsti, da vstopim k kontralorju, pa pride nek nepridiprav z akti in me izpodrine. Igrajo uradnike, pa vidim, da so le prosilci kot sem jaz. Čakam na naslednjo priliko, in ko mi drugi prišlek ravno zdrсне v notranjo sobo, kjer se take dragocene stvari tako težko dobijo, zavpijem. Kje je v tem kontrolnem uradu kontrola? Kontralor zasliši moj glas, pošlje uradnika, ki se opraviči, češ veste, mi nismo v Evropi, smo v Indiji – naša organizacija res da malo šepa... potem pa me povabi na pogovor k velikemu kontralorju, ki je ves meden. Vse v redu, pridite drugi teden! Vzel je namreč iz mojih rok priporočilo m. Terezije za cement, ki ga bomo rabili pri zidavi Doma sirot. Na uho povedano, dovoljenje so mi izstavili šele cel mesec potem...

16. 12. 80. Pevske vaje za Božič. Pri nas se igre, tudi božične, učimo kar ob cestah, pod lučmi, kjer je elektrika, ali pa pri karbidkah, če ni acetilenk. Tudi ni farnih dvoran. Jih je tudi težko prenašati, kajti zunaj je vse bolj svobodno, kjer je več svežega zraka, manj utešjenosti in se lahko razkričim po mili volji. Brez vpitja in oglušujočih ojačevalcev si orijenta ne moreš predstavljati. V vsaki vasi je nekaj družbic kolednikov, ki udarjajo na bobne, cimbale, harmonij. Čimvečji je trušč, tem hitreje se naučijo vlog. Taki hrupno nastrojeni pevci so morali biti betlehemski pastirji, a naši jih daleč prekašajo. Upam, da mi ne ostrašijo angelov z betlehemskih poljan, saj mi tako zbežijo nazaj v nebo...

18. 12. 80. Najlepši dan leta, najboljši dar leta! P. Gabrić in m. Terezija sta me povabila na koncelebrirano mašo v Kalkuto, ki jo bo daroval sam hrvatski metropolit dr. Franjo Kuharić. In glejte, kakšno veselo presenečenje. Pokličejo me ob popoldanskem angelovem češčenju iz cerkve in iz Volkswagna izstopijo: metropolit z msgr. Stankovićem, p. Joško Scheibelom, ki je vodja vatikanske hrv. oddaje, in p. Gabrić

Kmalu pride iz Kalkute tudi brat Leopold Vidmar. To je bil dan Gospodov, Miklavž, Božič in sveti Trije Kralji, vse obenem.

Pri nas v naši lepi cerkvi, kateri se zagrebški nadškof ne more načuditi rekoč, da bi bil take katedrale tudi Zagreb vesel, vsi mašujejo v hrvaškem jeziku. Meni je tako lepo in domače, kot bi se znašel nekje pod kupolo sv. Miklavža v Ljubljani.

Potem sedemo k rižu in ribam in pogovor steče tako preprosto kot bi imeli dekanijški sestanek. Dr. Kuharić je tako čudovito preprost. Poizveduje o slovenskih in hrvatskih misijonarjih, ki so delali tukaj, o številu kristjanov, o problemih. Po o. Jošku pošljem pozdrave misijonski Sloveniji in Hrvatski, pa ne vem, če ste kaj čuli iz Vatikana?

19. 12. 80. Kapela m. Terezije na 54./a Lower Circular rd. Calcutta 17. Metropolit govori v lepi sočni hrvaščini sestram, medtem ko p. Gabrić prestavlja v angleščino. Mati Terezija je skrita nekje v zadnji vrsti svojih sester. Metropolit zelo dobro pozna Misijonarke Ljubezni. Ni težko verovati v pričujočnost Jezusovo v Evharistiji, a gledati Jezusa v razbitih udih človeštva, v njegovi mistični zadolženosti... To je pač vaša skrivnost, ki jo rešujete vsak dan z Jezusom. Pesmi sester so nam kar tako prisilile mokroto na trepalnice in goreča molitev sester nam je ustavljala grla, posebno ko smo molili: Napravi me za orodje Tvojega miru...

O. Jože Cukale S.J., metropolit Kuharić, Cukalov kaplan Jonus in p. Gabrić S.J.

Še druga slika: Pozdrave pred Cukalovo misijonsko postajo poslušajo (od leve na desno): O. Cukale, p. Scheibel S.J., ki je vodja hrvaških oddaj na vatikanskem radiu, mons. Kuharić, p. Gabrić S.J., kaplan Jonus Sinka, mons. Stanković in br. Leopold Vidmar S.J.

24. 12. 80. Jaslice, jaslice vsepovsod! Na cestnih ovinkih, vzdolž velike ceste, ki pelje v Kalkuto ali pa v notranjost 24. Parganasa. Kot bi se vsi hoteli oddolžiti za tisoče paviljonov, ki jih Bengalija pripravljala svojim bogovom in božicam! Jaslice in njih poezijo spremljajo pesmi Božiča, in kadar teh zmanjka, oh, saj je toliko lepih kino napevov, zakaj pa ne! Sicer ni prav, da božične koledniške in globoko občutne božične speve nadomestijo preveč paviljonske... A božič je že postal dragocena last cele Indije, kaj si hočemo...

25. 12. 80. BOŽIČ. „Prišel je iz dežele luči,
zbor angelov pojoč
s Teboj prišel je. šla je noč...“

A te vrstice nikakor ne primerjajte z sladko melodijo pevcev, kadar zapojejo. To je nekaj, kar bi morali samo poslušati in meditirati. Dr. N. S. Chowdhury je prišel k polnočnici. Ravno se je vrnil iz afriške Ugande, kjer je nadzoroval svoj CINI, malo prej pa je obiskal sirote iz Vietnam in Kambodže tam na robu Thailanda. On in sestra Pauline iz Avstralije sta ustanovitelja Inštituta „OTROK, KI VAS POTREBUJE“. Središče

pa je tukaj blizu pri nas in ima veje v 4 deželah. Chowdhury gleda krščanstvo čisto blizu, takorekoč skozi okno, a še ni vstopil. „Kakšno bogastvo skrivajo Vaše božičnice, evangelij in liturgija” je pripomnil, ko mi je po polnočnici stisnil roko. Bil je z nami, ko smo kazali diapozitive Rojstva iz filma Zefirelli – kar v cerkvi pred polnočnico –. Obenem s pesmijo in molitvijo je bila ta priprava najlepša, kar jih naš farni Božič doslej pozna.

1. 1. 81 Dobro jutro, novo Leto!

To je Mali Božič po bengalsko. Kakih dvajset rikš je odpeljajo mašnike in strežnike in tiste, ki so se hoteli zapeljati v Sažnaberijo na novoletno slavje svete maše in športnih prireditev. 1400 obhajil je bilo razdeljenih tisto jutro med mašo, ki jo je daroval naš o. provincijal.

Čito in Manik, naša evangelista, sta nam prinesla veselo oznanilo. Iz njunih krajev, ki sta daleč proč iz naše fare, tam na obrobkih 24. Parganasa je več kot dvajset mladih fantov, med njimi eden poštnih upravnikov, pripravljenih na sprejem svetega krsta. Molite zanje! Bog blagoslavlja naš Bibel Kendra. Kako vse lepše se nas zdaj dotakne berilo za Praznik Modrih:

6. 1. 81. Ljudstvo, ki je ležalo v temi in smrtni senci, je zagledalo veliko Luč...

In Beseda je meso postala in se je naselila med nami. In videli smo njeno slavo, slavo kakor edinorojenega od Očeta, polna milosti in resnice...

BOGU HVALA!

Ob lanskem postu so se Cukalovi verniki takole v spokorni procesiji pomikali od vasi do vasi; spredaj nosi križ naš misijonar.

ZAIRSKA MAŠA

TONE PAČNIK, ZAIRE, AFRIKA

Ne vem, kaj naj bi vam napisal o naši zairski Cerkvi. Gotovo so kaj več pisali o njej ob priložnosti papeževega obiska pri nas v Zaireju. Prelatu Fajdigi sem v kratkem opisal moje pastoralno delo. Če se mu bo vredno zdelo nekatere stvari iz tega pisma natisniti, ne bi bilo prav, če bi vam pisal popolnoma iste stvari. Zato se bom v tem pismu omejil na eno posebnost v zairskem cerkvenem življenju; tokrat vam bom napisal nekaj besed o zairskem obredu, tj. zairski sv. maši.

Nasplošno Zaire, kakor tudi zairska Cerkev, noče več biti mali otrok, temveč odrasla, svobodna in neodvisna osebnost, vedno sprejemljiva za vse dobro, toda brez suženjstva in hlapčevstva. Ta zavest je zelo močna v mladih vrstah in to zavest tudi mi misijonarji poskušamo vedno znova poglobljati in na njej graditi nekakšno krščansko kulturo. Zairec je zelo sprejemljiv za evangelij in Kristusa, vendar mu je velikokrat težko uresničevati evangelij, ker je zelo močno povezan s preteklostjo, njenimi običaji in navadami.

Cerkev, ki tukaj živi, raste in cvete, hoče ostati zvesta Kristusu, evangeliju in cerkvenim izročilom in predstojnikom, vendar poleg tega ne želi izgubiti svoje specifičnosti in avtentičnosti. Je prava rimska-katoliška Cerkev-zairska, ki si prizadeva približati se Zaircu. Pastoracija in evangelizacija poskuša biti čim bliže človeku Zaircu, poudarek božjega delovanja po zakramentih je tukaj zelo močno poudarjen. Pri vsem tem se je razvijala zairska maša — zairski obred.

V sestavljanju zairskega obreda so poskušali slediti reagiranju ljudi ob sprejemu mogočnega poglavarja. Torej v obredu svete maše se srečamo s „Nkumu wa Nkumu“ — poglavarjem vseh poglavarjev, z Bogom — torej, ves sloves in obred mora biti še toliko lepši.

Maša se začne z slovesnim vstopom. Duhovnik s številnim spremstvom, akoliti in z ministranti, s plesalci in s pevskim zborom vstopi v cerkev in se v procesiji približa oltarju. Duhovnik in vse spremstvo so oblečeni v obredna oblačila živih barv, kar po narodnih običajih naznaja veselje in slovesnost. Več in manj poskušamo slediti liturgičnim barvam, toda obleke, čeravno so v liturgičnih barvah (ali bolje rečeno, osnovna barva naj bi bila liturgična) so popestrene z mnogimi živimi narodnimi okraski in ornamentami. Duhovnik (po nekaterih krajih tudi asistenta) bo imel v rokah palmovo vejo in sicer srčiko palmove veje, kar naj bi predstavljalo poglavarja, ki bo občestvu predsedoval, tj. govoril, ali pa ima v rokah neko drugo znamenje poglavarja (rep divje živali). V nekaterih krajih bo duhovnik imel na glavi kapo z mnogimi peresi, kapo velikega poglavarja — plesalca. Ko se ta spreved s plesom in petjem približuje oltarju, bo „mosakoli“ t. j. razlagalec razložil namen srečanja in vsebino praznika. Po končanem slovesnem pristopu duhovnik nagovori ljudstvo s kratkim „Dober dan“ in našim

krščanskim pozdravom: „Milost...“. Po ljudskem odgovoru: „In s tvojim duhom“, sledi druga vstopna pesem. Med to pesmijo duhovnik pozdravi – počasti oltar –, tudi s kadihom v evropski obliki, s kadihnico, ali pa, kar je še lepše, v zairski obliki: Pred oltarjem je stojalo ali nekaka posoda, v kateri je pripravljen ogenj. Ta bi naj povdaril božjo prisotnost na tem kraju. Kajti ogenj je vedno pomenil prisotnost ljudi. Človek, ki se je izgubil v gozdu, je rešen, če zasledi ogorke ali opazi dim ognja. V cerkvi ogenj pomeni bližino Boga. Po počastitvi oltarja se bo duhovnik približal ognju, naložil kadilo in s krettnjo naznanil, da hoče zajeti ta dim in ga povzdigniti k Bogu.

Ko je ta obred končan in so pevci odpeli vstopno pesem, razlagalec opozori ljudi, da smo mi tukaj na zemlji le del celotne Cerkve. Naši bratje, ki so nas zapustili, so že pri Bogu. Torej, da bo naša slovesnost Bogu všeč, jih bomo poklicali med nas in v skupni molitvi prosili Boga, naj sprejme našo daritev. Duhovnik torej začne s klicem svetnikov. Ta obred je izredno lep in ganljiv. Čeravno bi kdo imel kamnito srce, se bo tokrat zdrznil in petje ga bo potegnilo s seboj v sodelovanje z množico. To petje spremljajo kretnje.

Razlagalec bo ponovno povdaril stare običaje ob sprejemu velikega poglavarja, ali običaje srečanja s človekom velikega slovesa. Po njihovih običajih ob tem srečanju pozdravijo osebo velikega slovesa z „LOSAKO“, nakar ta oseba odgovori s svojim izrekom ali s pregovorom. Losako lahko podari mlajši starejšemu; nikoli obratno in nikoli ženski. Razlagalec bo torej opozoril na ta običaj in povdaril, da smo se zbrali v stavbi poglavarja vseh poglavarjev in da bomo podali Bogu Očetu in Sinu in Svetemu duhu LOSAKO. Duhovnik bo pokleknil pred oltar ter močno sklonjen zapel trikrat LOSAKO. Vsi izbrani bodo to losako ponovili in to izrazili tudi s kretnjami.

Duhovnik se poda na svoj sedež. Razlagalec pa bo zopet povdaril običaj ob sprejemu velikega poglavarja; ob tej priliki ga obvestijo o veselih in žalostnih dogodkih v vasi. Tako tudi tukaj pristopijo izvoljeni poslanci in podajo vesele in žalostne novice njihovega naselja ali vasi. Duhovnik povzame z besedami: „Vse te novice izročimo Bogu“ in začne v narodni melodiji prepevati vstopno prošnjo. Sledijo berila; pred berilom je vedno kratki komentar razlagalca in po berilu pesem.

Aleluja je zopet zelo slovesni del obreda svete maše. Duhovnik bo ponovno naložil kadilo, odmolil: „Vsemogočni Bog...“, visoko dvignil evangeljsko knjigo in s plesom in plesalci obkrožil oltar z ustreznimi pokloni, ter se z asistenco v plesu napotil k ambonu, kjer sledi petje evangelija, seveda v prekrasni narodni melodiji. Odgovor na evangelij — veselo oznanilo, je petje in plesanje „Slave“. Tudi duhovnik bo plesal okrog oltarja. Če obred spremlja kadihnica, bo med plesom kadihil oltar.

Homiliji sledi „Vera“ in njej spokorni obred. Pred spokornim obredom bo razlagalec povdaril, da je lažnivec tisti, ki pravi, da nima greha. Torej vsi mi smo grešniki in v skupnem kesanju prosimo Boga za odpuščanje grehov. Po kratki molitvi pevci zapojejo „Kiriže“ in še eno spokorno ali priložnostno pesem, med katero gre duhovnik po cerkvi med ljudstvo in kropi z blagoslovljeno vodo. Sledijo prošnje za vse

B. Marcel Kerševan CM in Tone Pačnik v Zairu.

potrebe ter darovanje. Darovanje je zopet zelo slovesno. Ljudje prinašajo darove; denar, banane, čikvang in druge sadove in pridelke, ki bodo podeljeni revežem, in vso to darovanje je povezano s petjem, vzkliki (vriskanjem) in plesom. Po kratki duhovniški molitvi in izročitvi darov Bogu duhovnik obkroži oltar z visoko dvignjenimi rokami in pokloni v spremljavi glazbila LOKELE (narodno glazbilo, tukaj povdarja resnost dogodka). Nato sledi prefacija, ki jo duhovnik prepeva v narodni melodiji in jo ljudje spremljajo s kratkimi odpevi.

Svet, povzdigovanje in vsi ostali obredi so prav tako slovesni in lepo izraženi. Mislim, da ni potrebno povdarjati, da takšna maša traja

zelo dolgo, več ur (običajno dve uri). Ljudje se seveda ne naveličajo in navadno kar prekipevajo od veselja. Take maše seveda ne opravljamo vsako nedeljo, ta je rezervirana le za velike praznike in slovesnosti. Je pa res enkratno doživetje.

Ta obred pa še ni čisto popolnoma ustaljen. Predvsem prevladujeta dve verziji; ta iz Kinchase in ta iz Bandake. Mogoče še ostale, ki jih pa jaz ne poznam. Obred iz Bandake je mnogo lepši kakor ta iz Kinchase, vendar pa je vsak prilagojen narodnim običajem svojega področja. Tukaj sem opisal tega iz Bandake, ki ga seveda tudi jaz doživljam ob vsaki večji priložnosti in slovesnosti.

Ne vem, koliko vas bodo te stvari zanimale, mogoče je podani opis bolj pripraven za liturgiste, kakor za ostale ljudi. No, nič ne de. Gotovo pa je to ena od posebnosti naše Cerkve, ki povdarja njeno živahnost, avtentičnost in dušo črnega človeka. Verjetno bi nastali obširni romani, če bi hotel vse popisati, vse, kar tu najdemo posebnega; izražanje duha in povezovanje teh izrazov s kretnjami Simboli, ki v evropski industrializirani družbi prav malo pomenijo, imajo tukaj izraziti pomen. Tako molitve in petje vselej spremljajo simbolične kretnje.

Črna celina je celina sonca in veselega načaja. Črnc ne zna skriti žalosti niti veselja. Zato je tudi Cerkev tega človeka, Cerkev plesa, prekipevajočega veselja ob veselih dogodkih, in mislim, da ni potrebno povdarjati, da je tudi polno obredov, ki ganijo do solz ob žalostnih dogodkih. Vse mora na dan. Narodni pregovor pravi: „KOBOMBA BOMBA MABE“, t. j.: zapiranje v samega sebe je grozotno.

Veseli bodoči črni duhovniki.

IZ SONČNE ZAMBIJE

IZ SONČNE ZAMBIJE, štev. 12

MISIJONARJI SE VRAČAJO

V zadnji številki smo naznanili odhode v domovino, zdaj pa lahko z veseljem naznanimo, da se je Barica že vrnila, Jožeta pa pričakujemo še ta mesec. V Sloveniji je namreč počakal na obisk zambijskega jezuitskega provinciala, kateremu zdaj pomaga kot vodič in prevajavec.

Barica se je vrnila vesela in nasmejana in po nekaj dneh v Lusaki se je že napotila v oddaljeno Chilongo. Med drugim nas je razveselila z magnetofonskim trakom, na katerem so zbrani glasovi vseh naših domačih.

Janez Mujdrica se nam je spet pridružil, po štirih letih v Torontu. Janez je prvič pristal v tej deželi že leta 1974. Takrat so ga Beli očetje učili čibembo, potem je pa on sam mladim Zambijcem razlagal lepote matematike in zvezdnega neba. Bil je srednji list slovenske „deteljice“, ki je učila v semenišču Svetega Mukasa (Grošelj-Mujdrica-Podgrajšek). V Torontu je v štirih letih temeljito preštudiral bogoslovje. Lansko leto je bil v Beltincih posvečen v duhovnika. Na dan Svetega Petra Klaverja, „sužnja zamorskih sužnjev“, smo ga sprejeli na lusaškem letališču. Izročili smo mu šopek cvetočega trnja in mu zaželeli naj bo, če že ne ravno suženj, pa vsaj dober služabnik krajevne Cerkve. Janez, Bog te živi v Zambiji!

Janez Mujdrica se bo pridružil slovenski „posadki“ v Lusaki. Trenutno še osrečuje chelstonsko hišo, toda te dni se bo preselil v častitljivo postajo Kasisi, ustanovljeno leta 1905, kjer si bo pridobil znanje čičeve, jezika, ki ga vsi Slovenci za silo mlatimo.

NOVA KNJIGA O ZAMBIJI

Jože Kokalj ni zapravljajl svojega dopusta po nemarnem. Opremljen s slikami, beležkami in spomini iz Zambije se je v Ljubljani hitro lotil pisanja in „IZ SONČNE ZAMBIJE II“ je že v naših rokah. Poleg lepih barvnih in številnih črno-belih fotografij, najdemo v knjigi še marsikaj zanimivega. Knjiga je pisana v preprostem, vsakemu razumljivem jeziku in je po vsebini bolj kramljanje o vsakdanjih stvareh, kot pa učeno razglabljanje o „perečih“ problemih. Snov je izredno pestra in sega na vsa mogoča področja. Ker je po sestavi bolj mozaik kot pa tematska enota, jo lahko začnemo brati pri kateremkoli poglavju. Prijateljem Zambije bo v prijetno razvedrilo, drugim pa utegne zbuditi zanimanje za tole zanimivo deželo.

Jože Grošelj.

NOVICE IZ MUMBWE

NANGOMA VAS VABI NA BLAGOSLOVITEV! Letos so dela pri cerkvi hitro napredovala. Ko boste brali tele vrstice, bodo delavci že zapustili gradbišče, na katerem so se znojili od lanskega decembra. Never-

jetno so bili pridni, posebno pri kopanju in vlitju temeljev. Mesec dni so sekali živo skalo. Cerkev Svetega Jožefa v Nangomi bo stala na skali! Zidovi so zrasi hitro. Nekaj težav je bilo, ker cerkev stoji na vrhu griča. Danes, ko to pišem, je cerkev že prepleskana. Steber, na katerem bo stal kip Svetega Jožefa, že stoji, prav tako tudi krstilnica. Toda v zakristiji bo potrebno še nekaj dni, da bo vse urejeno. Modra, zelena in bela barva poživljajo našo cerkvico na hribčku. Na pročelju pa bel križ blesti na temnem ozadju. Lepo se vidi z glavne ceste. Ljudje pa govore: „Kako so katoličani podjetni! Lani je tod še rastle grmovje, letos pa že stoji ena najlepših zgradb v okraju Mumbwa.“

Tudi nekristjani se vesele, da je bila cerkev zgrajena. Saj z njo pride življenje in razvoj. Sestre, Male Služabnice Device Marije, se že pripravljajo, da bodo v Nangomi odprle gospodinjsko šolo. Govori se, da bo Nangoma dobila tudi gimnazijo.

Priprave na blagoslovitev cerkve so se že začele. Že pred meseci smo se z nadškofom dogovorili za datum blagoslovitve. Petindvajsetega oktobra bo prišel v Nangomo in tam prespal. Naslednji dan bo blagoslovil cerkev. Imeli bomo velik praznik. Eden od faranov mi je že januarja obljubil, da bo prispeval kravo. Upam, da ne bo edini, kajti gostov bo veliko. Tudi bravece našega lističa vabim. Kupite si karto in pridite za hrano in stanovanje je poskrbljeno!

KONEC VOJNE V RODEZIJI se pozna tudi v naši fari. Tod imamo namreč veliko priseljencev iz nekdanje Južne Rodezije. Po sedemletni vojni je letos država dobila neodvisnost in novo ime: Zimbabve. Ime je dobila po starodavnem naselju, ki je že stoletja v razvalinah. Z izbiro tega imena so ustanovitelji hoteli povedati, da ima njihova domovina že dolgo zgodovino in da so korenine njihovega naroda globoke. Prav k tem koreninam vleče številne vernike iz naše fare. Nekaj se jih je že odločilo, da gredo domov. Vdova, katere mož je umrl pred meseci in ji zapustil osem otrok, je že odšla. Drugi pa še čakajo, ker hočejo videti, kako se bodo uredile notranje težave, s katerimi se spoprijema nova država. Spet drugim je težko zapustiti plodna polja, ki so jih sami izkrčili, živino, ki so jo vzredili, domove, ki so jih zgradili. Zimbawejci so namreč zelo pridni kmetovalci in če se vrnejo, bodo morali začeti znova. Zato so se zaenkrat odločili le za obisk svoje stare domovine. Že to se pozna pri obisku cerkve. Tudi v Nangomi bomo morali misliti na čase, ko Zimbawejcev ne bo več. Do sedaj so prav oni največ pomagali in se trudili.

ZDAJ PA VIDIM, DA BOG JE! Julija meseca sem obiskal Chungo, eno od številnih podružnic. Leži znotraj meja narodnega parka. Zato je priljubljena turistična točka. Na poti tja sem ob cesti opazil popolnoma razbit avto. Mislil sem si, tukaj pa ni mogoč nihče preživeti. Ko sem prispel na cilj, so me sprejeli z izredno pozornostjo. Povprašal sem namreč po Krištofu Rupiju. Vstopnice mi niso zaračunali, celo na otok so me prepeljali zastonj. Tam me je pričakal Krištof, voditelj podružnice: „Oče, lepo je, da ste prišli. . . Zdaj pa jaz vem, da Bog je. Če ga ne bi bilo, bi bili mi vsi mrtvi.“ Presenečeno sem ga gledal. Pa mi je povedal

zgodbo: Sedem jih je bilo v poltovornjaku, ponoči. Nasproti drveči tovnjak jih je zaslepil in zdrveli so v jarek, pa spet na cesto in spet v jarek. Streha je odletela in vse potnike je vrglo na cesto. Vseh sedem je preživelo. Drug za drugim so se prebujali. „Rupija je mrtev“, je nekdo ugotavljal. „Nisem mrtev, le glava me boli,“ mu je odgovoril „mrtvec“. Potem so hvalili Boga za čudežno rešitev. Moj prijatelj Rupija je poklical vse prijatelje, jih pogostil in jim pripovedoval o čudežu. In vsi so hvalili Boga. Jaz sem se mu oddolžil z zahvalno mašo.

Stanko Rozman

ŠE NEKAJ OSEBNIH NOVIC

Radko Rudež je dobil novo družbo v hiši. Novi predstojnik v Katondwe je nekdanji brat Klaus, ki se je letos vrnil v Zambijo, tokrat kot duhovnik. Jan, njegov drugi sobrat, pa je septembra meseca imel svoje zadnje obljube v Družbi Jezusovi. Če pomislimo še, da je tudi Radko še ves mladosten, potem vidimo, da je hiša v Katondwe zares pomlajena. Tudi dolini se obetajo boljši časi. V pripravi je gradnja jezua na reki RUFUNSI in velike namakalne naprave, ki utegnejo spremeniti podobo vse doline. Tudi za rudami gledajo in menda ne zastonj. Oče Klaus, ki je velik optimist, pravi: „Čez deset let bo dolina potrebovala trideset duhovnikov.“ To bo gotovo v tolažbo Radku, ki je dolga leta čisto sam skrbel za pol doline.

Janez Mlakar in *Lovrenc Tomažin* se navajata drug na drugega v Chelstonu. Faro sta si razdelila na dvoje, zdaj pa veselo zidata Božje Kraljestvo. Lovrenc zida tudi votlino v čast Matere Božje, Božjega žegna jima ne manjka, pa saj ni čudno, ko pa imata v fari kar šest samostanov, v štirih od njih pa so novicijati. En novicijat je za jezuite, drugi za klarise, v tretji za Odršenikove hčere, četrti za Marijine služabnice. Obeta pa se še več: veliko Marijino svetišče in baje celo benediktinski samostan. „Sveta si zemlja chelstonska,“ bi vzkliknil pesnik. Pa je še kak posveten razlog za toliko koncentracijo redovništva? Seveda je: Predel je zunaj mestnih meja, pa so zato davki znatno nižji. . .

Jože Rovtar nas od časa do časa obiše tukaj v Lusaki. Celo k Svetemu Kizitu rad pride. Vedno je dobre volje, čeprav tudi njega skrbi pomanjkanje profesorjev in vzgojiteljev v mpimskem bogoslovju. Belci odhajajo, domačinov pa ni. . .

KO SE ČLOVEK ZALJUBI

Mnogi belci, ne samo misijonarji, se zaljubijo v Zambijo in je ne morejo več pozabiti. Življenje v Zambiji ni sama nevarnost in mučeništvo kot si kdo utegne predstavljati. Res je, da se moramo odreči marsikateri dobrini, ki je v Evropi ali Ameriki nočete več pogrešati. Po drugi strani pa je Zambija edinstveno izkustvo, ki bogati in osrečuje vsakega človeka, ki pride sem z odprtimi očmi in veselim srcem. Neka Evropejka je svoje zambijsko izkustvo prelila v pesem in jo poslala v objavo tukajšnjemu dnevniku. Pesem objavljamo v prevodu:

Kot dobro črno oglje je Zambija meni.

Dolgo sem bila tu

in vem, da se mi bo tožilo
ko grem odtod.

Hvala za gostoljubje,
hvala za srečo, ki ste mi jo dali.

Nevihte in bliski
in pohleven topel dež
me bodo čakali ob mojem povratku

Več kot devet let sem prebila
v vaši deželi.

Nisem pogrešala kaviarja
ne smaragdov ne krzna.

Lepote narave so me bogatile,
cvetice in drevesa
in topla rodovitna tla.

Skuhati znam nsimo
in tiste svojske omake
iz finkubale, katape in avokada.

Pila sem Vaše pivo.
Pela sem vaše pesmi,
se naučila čibemba
in vam pripadala v vsem.
Pokusila sem inswa, munkoyo, katupi etc.
Vse to mi je domače.

Veslala sem v dolgem kanuju
po jezeru Bangweulu
in se brezskrbno potepala čez drn in strn.

Učiti vaše otroke
mi je bilo v veliko veselje.
Tudi jaz sem se učila od njih.
In bili smo kot ptički iz istega gnezda.

Nisem črna.
Nisem rumena.
Nisem rjava.
Nisem bela.

Sem državljanka sveta
in vem kaj je dobro in kaj je zlo.
ko sreča privede me v Zambijo spet.

(Od zambijskih besed v pesmi, *no'ma* pomeni polenta, *inswa*: pražene bele mravlje, *munkoyo*; sladek krompir. — Pesem prevedel j. g.)

NAŠA PROFESORICA

Mogoče bo kdo od naših prijateljev mislil, da je gornjo pesem spesnila kar KRISTINA MLAKAR. Pa je ni, čeprav ji je zelo všeč in bi jo lahko, saj se poti pod zambijskim soncem že celih enajst let. Te dni

Pri slovesni maši v župniji Kizito v Lusaki, kjer deluje o. Jože Grošelj S.J. Oltar pred cerkvijo, gledan od vhoda na dvorišče. Spodaj: verniki pri maši na prostem.

smo jo vprašali, kje so korenine njene navezanosti na Zambijo. Takole pravi:

„Odgovorila bom kar z majhno zgodbico. Pred kratkim je neki ameriški marijanist prišel na našo gimnazijo in spraševal, kaj nam je všeč in kaj nam še ni všeč na naši šoli. Indijski profesor je povedal tole: „Ko sem pristal v tej deželi, me je prišel čakati ravnatelj. Pograbil je moje kovčke in jih prenašal zame. Kaj takega si prej ne bi niti predstavljal. Profesorica, ki je poročena in ima otroke, pa je rekla takole: „Bratje (marijanisti) so tako uvidevni. Kadar vidijo, da imam veliko dela s svojimi otroki, mi vedno prilagodijo in skrajšajo urnik, ne da bi jih za to kaj prosila.“ Potem je prišla vrsta name. Povedala sem mu, da sem zato tako rada tukaj, ker vidim, da bratje ne gledajo nase, ampak res učijo iz ljubezni. Poleg tega imam svobodo, da učim tisto, kar sama verujem in ljubim. Potem smo se dotaknili tudi pomanjkljivosti. Vsi se strinjamo, da bi morali imeti tesnejši stik s starši naših dijakov. Tudi dijakom samim bi mogoče lahko še bolj zaupali.

In kako gledam na dijake po enajstih letih? Čutim, da sem si utrdila ugled in spoštovanje. Dijaki razumejo, da nisem tu zaradi denarja, in mi zaupajo. Pri mojih bivših dijakih opažam veliko hvaležnosti. Celo leta po maturi se radi oglašajo pri meni in se mi zahvaljujejo. Ne mislim si, da sem v tem kaka izjema. Toda jaz sem pogosto edina od „stare garde“, ki jo še najdejo tu.

Od lani naprej poučujem tudi katehumene. Imam jih dvaindvajset in srečanja z njimi so zame zelo zanimivo izkustvo.

Seveda ne bi bila profesorica, če me ne bi veselili tudi uspehi mojih dijakov. Eden od njih je lani dobil prvo nagrado, letos pa celo pokal najboljšega matematika na državnem tekmovanju v matematiki.

IZ ŽUPNIJSKE PISARNE

„Dobro jutro, mati.“

„Oče, dobro jutro. Rada bi krstni list.“

„Vaš?“

„Ne, za otroka.“

„Dobro, kdaj je bil otrok krščen?“

„Še ni bil.“

„A tako, vi bi radi krstili otroka?“

„Tako je.“

„Pa imate priporočilo domačega občestva?“

„Ga nimam.“

„To boste morali dobiti. Kaj pa Cerkev, kaj podpirate?“

„Ne. Ker ne smem k zakramentom.“

„Kje ste se pa poročili?“

„Na vasi.“ (To pomeni: ne v cerkvi.)

„Kdaj ste bili kršчени?“

„Kot otrok.“

„Kaj pa mož, je kristjan?“

„Je.“

„Krščen?“

P. Lovro Tomažin v cerkvi v Chelstonu pri Lusaki poroča krščanski par. Kot vidimo, sta novoporočenca oblečena po čisto zapadnem običaju.

„Ne.“

„Koliko imate otrok?“

„Pet.“

„Je kateri že krščen?“

„Še nobeden.“

Takile in podobni pogovori so v naši pisarni zelo vsakdanji. Zambijci so resnicoljubni ljudje, toda s podatki ti postrežejo le, ko jih vprašáš naravnost. Iz odgovorov se počasi izlušči jedro problema: Kristjanka se je na vasi „po starem“ poročila s poganom. Zato niti ona, niti otroci ne smejo k zakramentom. Toda s tem obiskom se bo „kolo začelo vrteti.“ Najprej bosta z možem prinesla priporočilo iz domačega občestva, potem bomo napisali podatke za poroko. Medtem ko bomo mi čakali na odgovor iz njihovega domačega kraja, bo „nevesta“ začela trimesečni tečaj za odpadle kristjane. Potem bo sledil še pouk za ženine in neveste, ona bo poravnala prispevek za vzdrževanje cerkve, in če bo vse urejeno, bo poroka že čez kake štiri mesece. Po poroki bo sledil pouk za starše novokrščencev, nakar bodo otroci do sedmega leta krščeni. Tisti, ki so že v šoli, pa bodo seveda morali počakati do konca svojega „katehumenata“, ki traja dve leti. Če se bo še mož opogumil in se dal krstiti, bo čez kake tri leta vsa družina krščanska.

Jože Grošelj

NA MADAGASKAR IN V AFRIKO

L. L., C. M.

Danes, 1. februarja, po dobrih dveh mesecih, kar sem se vrnil s potovanja, prvič sedem, da začnem popisovati doživetja s slovenskimi misijonarji na Madagaskarju in v šestih državah Afrike. To delo me navdaja z veseljem, saj bom ob popotnih zapiskih in slikah takorekoč podoživljal vsa ta lepa srečanja. Navdaja pa me tudi tesnoba, ko vem, da še daleč ne bom znal izraziti polnosti misli, čustev in spoznav ob srečanjih z misijonarji in njih ljudmi; za to je moje pero prerevno. A kot v opisih obiskovanja azijskih misijonarjev, bom skušal tudi ob popisovanju tega mojega prvega afriškega potovanja k njim povedati nekaj več o njih, o njihovih vernikih in o problematiki dela med njimi, kot pa vemo dozdej iz tistega, kar so nam sami doslej povedali o sebi. In to je bil glavni namen mojega obiskovanja in bo tudi tega pripovedovanja: bolj spoznati naše misijonarje, da jih bolj vzljubimo in da bolj z njimi živimo in sodelujemo.

IZ PARIZA NA POT

V Buenos Airesu sem mogel dobiti vize za vstop v dežele, ki sem jih hotel obiskati, samo za Zambijo in Kenijo, in še to na britanskem konzulatu. Ostala dovoljenja sem moral iti iskat v Pariz, in tja sem odletel v petek, 15. avgusta. Kot vedno, me je na letališče popeljal prijatelj in misijonski sodelavec Lojze Rezelj v spremstvu tiskarniške tajnice, ki bo ves čas moje odsotnosti nosila odgovornost za to malo slovensko podjetje, kjer se tiskajo tudi „Katoliški misijoni“.

V Parizu sem bil že nekajkrat, a sem vendar poprej pisal bivšemu malgaškemu laičnemu misijonarju Tonetu Jemcu, ki je tri leta svoje mladosti žrtvoval tamkajšnjemu misijonu, in ga prosil, da me pride čakati. A na najmodernejšem letališču Charles de Gaulle sem ga zaman iskal. Zato sem se s svojo kramo spravil na avtobus, ki vozi v središče mesta, in vozilo me je po polurni vožnji pripeljalo v postajo podzemске železnice že v mestu Parizu. Še nisem dobro pogledal naokrog, kam bi se obrnil, pa se mi prismeje nasproti skromni Tone, ki me je tukaj pričakoval. Pograbi moj kovček in stopiva na podzemski vlak. Tone je iz Slovenske vasi in prinesel sem mu pozdrave domačih. On v Parizu študira kiparstvo in dela izpite za vstop na kiparsko akademijo, kar ni lahka reč. Že blizu cilja enkrat prestopiva na drug podzemski vlak in izstopiva na postaji Vaneau, ki je tik pred poslopjem matrne hiše lazaristov, St. Lazar imenovane, po kateri se člani Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega imenujemo tudi lazaristi.

Vrsta bolj starinskih poslopij v več nadstropjih, med katerimi se odraža nekoliko nižje pročelje cerkve sv. Vincencija, v kateri nad glavnim oltarjem leži v srebrni urni svetnikovo truplo. Ob strani cerkve je vstop v hišo. Vrtar že ve zame, mi da ključ od določene mi sobice in Tone me popelje po hodnikih do dvigala v tretje nadstropje, kjer bom v mali podstrešni sobici bival do odhoda na Madagaskar. Tone tudi stanuje v tej hiši in dali so mu na razpo-

Zunanje pročelje s fasado cerkve sv. Vincencija na Rue de Sevres v Parizu in notranje pročelje, ki se ti pokaže, ko vstopiš skozi vrata na dvorišče.

Iago celo dve sobi, eno za spalnico, drugo za delavnico. Za stanovanje in luč plačuje nekaj malega, hrano dobi pa vedno zastonj, kadar pri mizi v veliki obednici streže. Mesečno prejema nekaj od organizacije Cerkev v stiski, in tako more živeti in študirati v mestu, ki je pač najmočnejše umetniško žarišče na svetu.

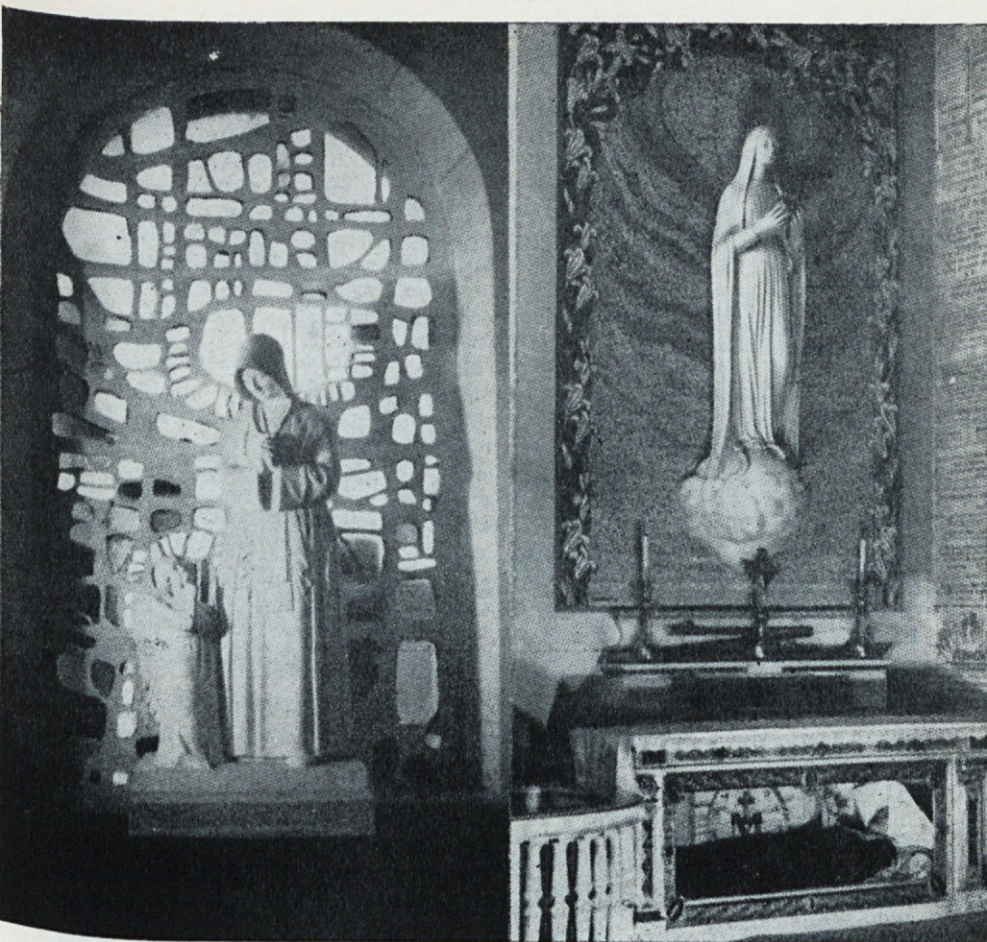
Tone mi je povedal, da je prišel z Madagaskarja misijonar Peter Opeka na poti k domačim v Argentini in, kar sem že vedel, da njega radi tega na Rdečem otoku ne bom srečal, a sem ga upal dobiti ali v Parizu ali pa po moji vrnitvi v Argentini. Oboje sem doživel. Tiste dni Petra sicer ni bilo v Parizu, ker ga je neka mladina iz Španije povabila tja, da jim je v srečanjih posredoval nekaj svoje misijonske vneme in duhovnosti. Zato sem prosil Toneta, da mi v Parizu do Petrove vrnitve pomaga pri iskanju vizumov na raznih afriških poslaništvih. Z veseljem je privolil.

Pa tisti dan je bila nedelja in jaz še nisem maševal. Tone me je povabil, da naj grem z njim v Slovenski dom v Parizu, kjer bo maša ob 17 za rojake. Pariški Slovenski dom je prav za prav v predmestju Chatillon in se gre od lazaristov tja čisto preprosto: s podzemsko železnico do končne postaje tiste linije, kake pol ure vožnje, od tam pa z avtobusom kakih dobrih deset minut. Vozilo ustavi na cesti, ki je vsekana v grič, zato treba po stopnicah navzgor

na gornjo cesto, prečkaš most čez spodnjo in zagledaš na levo krasen panorama mesta Pariz, ki se koplje v luči zahajajočega sonca tam pred teboj. Komaš nekaj sto metrov stran je med vilami ena tik zraven male cerkve, in ta je Slovenski dom. Hiša ima pritličje in dve nadstropji z nekaj sobami, za hišo pa so rojaki tiste tedne preurejali velik fotografski atelje v društveno dvorano. Dušnega pastirja pariških rojakov ni bilo tedaj doma, pač pa ga je nadomestoval ob nedeljskih popoldnevih Stanko Kavalari, ki pastiruje med slovenskimi rudarji v Maricourt. Ves sončen in nasmejan me je povabil k somaševanju s čretnikovim sodelavcem duhovnikom Flisom, ki prebiva v samem Slovenskem domu. V cerkvi Male Cvetke, ki jo župnija daje na razpolago za slovensko službo božjo, se je zbralo kakih 50 rojakov, za počitniški čas veliko. Za harmonij je sedel Stanko Kavalari in igral ter prepeval med mašo s svojim polnim glasom, ljudje pa z njim. Po maši so me povabili k večerji skupaj s prebivalci Slovenskega doma in nekaterimi gosti. Razen gospoda Flisa je tedaj tamkaj stalno bival mladi študent slikarstva Vojko Zadavec, ki je v eni večjih spodnjih sob Doma organiziral razstavo svojih slikarskih del; silno simpatičen in srčno dober ter uslužen mladi človek z velikimi umetniškimi prizadevanji. Tedaj je bil tam tudi Jože Poličar, umetnostni zgodovinar, zelo razgledan inteligent, ki je bil med drugim že tudi v Rusiji na delu, zdaj pa se po evropskih mestih izpopolnjuje v svoji stroki. Kot gosta sta bila tam tudi mladi slikar Matej Metlikovič in njegova gosa. Pri večerji sta bila tudi lazaristovski duhovnik Drago Ocvirk, ki študira v Parizu za doktorat iz teologije, in pa bogoslovec petega letnika mariborskega bogoslovja Ivan Štuhec, silno prodoren duh; oba ta slednja sta stanovala tudi pri lazaristih na Rue de Sevres pod podobnimi pogoji kot naš Tone. Po prijetnih razgovorih smo se vsi trije „lazaristi“ podali po isti poti nazaj v mesto k Svetemu Lazarju. Prvo moje popoldne v Parizu je bilo zelo lepo in bogato na doživetjih.

Drugo jutro sem najprej maševal pri enem številnih oltarjev na galerijah cerkve sv. Vincencija, v bližini njegovih svetih ostankov. Po maši sem se zamislil v izrazito misijonsko nastrojenje in delovanje svetega ustanovitelja Misijonske družbe. Ta svetnik se ni zadovoljil le s tem, da je po Franciji in drugih evropskih deželah organiziral takozvane ljudske misijone za obnovo verskega življenja v že krščanskih pokrajinah, ampak je njegova vnema segla tudi v pogsanske in mohamedanske dežele. Pošiljal je misijonarje na Madagaskar, v Severno Afriko in drugam, in ko so mnogi prerano umirali radi boleznimi ali nesreči na morju, je pošiljal vedno nove in nove moči. Kakšen zgled za vztrajnost pri delu za božje kraljestvo, za misijone tudi meni, ki smem v okviru Misijonske družbe že ves čas delati za misijone vsaj v zaledju!

Po maši in zajtrku sem pohitel v sosednjo stavbo, kjer je organizirano središče misijonske dejavnosti pri Sv. Lazarju; imenuje se po lazaristovskem kitajskem mučencu bl. Perboarju. V prvem nadstropju sem se predstavil sobratu Cartierju, malemu možu z brado, bivšemu dolgoletnemu kitajskemu misijonarju, ki me je poznal po pismih, kajti preko njega pošiljam za Madagaskar denarno pomoč našim misijonarjem tamkaj, ker je tako ne le bolj varno, ampak tudi bolj izkoriščeno. Silno ljubeznivega sobrata sem poprosil, da mi skuša rezervirati letalo za Madagaskar, in sicer za čez kakih deset dni, ko bi med tem skušal dobiti vizo za vstop v to deželo, pa tudi za vse druge dežele, kamor sem mislil potovati. Dobri mož je šel nemudoma na delo in telefoniral na Air

Iz prikazovanj Brezmadežne sv. Katarini Laboure: angel pelje novinko Katarino v cerkev; tam se je Brezmadežna najprej prikazala v tej pojavi, s zemeljsko oblo v rokah.

France, ki vzdržuje skupaj z Air Madagascar redno zvezo z otokom. Vesel je bil, da mi je mogel zagotoviti letalo za dan 1. septembra; za kasnejše dni so bili vsi sedeži že rezervirani radi vračanja mnogih po počitnicah v Franciji nazaj na Madagaskar ali kam drugam z istim poletom. Sobratu Cartierju sem oddal tudi nekaj denarja za slovenske misijonarje tamkaj, ki so mi pisali, naj ga ne nosim seboj na otok, ampak ga pri Cartierju pustim.

Prav zadovoljen, da sem si zagotovil polet za obisk prve, največje skupine slovenskih misijonarjev na tem koncu sveta, sem zapuščal misijonsko pisarno bl. Perboarja. Nato sem stopil v komaj nekaj sto metrov oddaljeno materno

hišo sester usmiljenk, ki jih je skupaj s sv. Ludoviko Marillak ustanovil sv. Vincencij in so zdaj najštevilnejša ženska družba v Cerkvi, ki zelo deluje tudi v misijonih in bom nekaj slovenskih usmiljenk na potovanju tudi obiskal. Pri usmiljenkah v Parizu na Rue du Bac je tudi kapela, kjer se je pred ravno 150 leti prikazala sestri, sedaj svetnici Katarini Laboure Brezmadežna in ji naročila dati kovati takozvano Čudodelno svetinjo. V tej kapeli je komaj dober mesec prej počastil svetniške ostanke obeh svetnic, ki tamkaj leže, pred vsem pa pomolil pred Marijinim oltarjem in kipom Brezmadežne papež Janez Pavel II. in na dvorišču matrne hiše za kapelo ga je pozdravilo 6.000 v Parizu delujočih redovnic, ki so se tam zbrale. Kajpada sem tudi jaz hotel pozdraviti Brezmadežno in pomoliti pred trupli svetnic in sem to tudi najprej storil. Potem sem pa šel pozdravit našo misijonsko poverjenico za Francijo in veliko pomočnico slovenskih malgaških misijonarjev in misijonark s. Cecilijo Prebil (ki je sestra soproge argentinskega industrijalca Hermana Zupana). Kot begunka je v Argentini vstopila k usmiljenkam, ki so jo pa kmalu poslale v Pariz, od koder je šla za nekaj časa tudi v Toronto, sicer pa že ves čas deluje kot zakristanka kapele Čudodelne svetinje, kjer jim zelo prav pride njeno znanje številnih jezikov, ko prihajajo tja maševat duhovniki iz vsega sveta. Želel sem se tudi zahvaliti s. Jožefi Mrak za njeno misijonsko sodelovanje v času, ko je bila s. Prebil dalje časa bolna. S. Jožefa je tajnica jugoslovanske in še nekaterih drugih slovanskih provinc pri vodstvu Družbe. Zelo sem bil vesel tudi srečanja z bivšo kitajsko misijonarko s. Cirenijo Jug, zlasti ker sem jo kljub njenim visokim letom našel še zelo delavno in vedro ter živahno. Bili sta tedaj v Parizu pri sestrah tudi dve usmiljenki iz Slovenije, ki sta prišli tja študirat; tudi nje sem imel priliko pozdraviti, kakor tudi s. Založnik, katera že leta deluje v materinski hiši.

Ko sem se mudil v kapeli Čudodelne svetinje in čakal na sestre in se z njimi pogovarjal v govorilnici, sem mogel videti, koliko ljudi tudi iz misijonskih krajev prihaja častit Brezmadežno, zlasti ženstva in redovnic iz črne Afrike. Sploh je ta kapela od zgodnjega jutra do večera polna obiskovalcev in molilcev. Srečne naše sestre, ki živijo in delajo v neposredni bližini in se morejo vsak dan zatekati k svoji brezmadežni Materi!

Po teh doživetjih na Rue du Bac 140 je bil čas, da odidem h kosilu. V prostorni obednici pri Svetem Lazarju je zbranih kakih 30 duhovnikov in bratov, sami lazaristi; gostje imajo obednico zase. Brž naletim na sobrata, ki govori špansko, in se mu pridružim. Zelo živahen, a že sivolas bivši kitajski misijonar, ki je bil tam 12 let in potem deloval tudi v Čileju, radi česar obvlada španščino, gospod Hahn, po starših Nemeč, a pripadajoč pariški provinci družbe. Bil je celo tudi že v Ljubljani in drugod po Sloveniji. Šele pred nedavnim je prišel iz Čileja, kjer je bil nazadnje njegov bivši predstojnik Slovenec Stanislav Boljka, ki ga je naša provinca tja posodila. Kar ves čas mojega bivanja v Parizu mi je bil prijazen družabnik pri obedih in sicer. Srečal sem se tudi z misijonarjem Andresom, ki je deloval leta in leta na Madagaskarju in prav nazadnje skupaj z našim Rokom Gajškom v Ranomeni. Nekega dne sem naletel tudi na prejšnjega provincijala malgaških lazaristov Danjouja, ki pozna in visoko ceni vse naše misijonarje, saj jih je večinoma on sprejel tjakaj. Celo z novim generalnim superiorjem, naslednikom svetega Vincencija, sobratom irskega rodu McGullen-jem sem govoril in ga pozdravil v imenu vseh

Kipa bl. Perboarja in bl. Kleta, lazaristov, mučenih na Kitajskem, kakor ju je obiskovalec slikal na vrtu lazaristov v Parizu.

nas v Baragovem misijonišču; dejal je, da nas pride obiskat, in se nam je priporočil v molitev, ki da jo bo na vodstvenem mestu v družbi zelo potreboval. Pri mizi so me opozorili na marsikakega bradatega misijonarja, češ da je deloval desetletja na Kitajskem, pa tudi na več mlajših, ki so se v Parizu pripravljali na odhod vsak v svoj misijon. Zlasti sem se začudil, ko se mi je neki že sivolasi sobrat iz Severne Amerike predstavil kot bodoči burundjski misijonar. Izgledal je približno toliko star kot jaz, pa se Ti še odpravlja na misijonsko polje. V Parizu se je že mesece skupaj z mlajšim sobratom ukvarjal s francoščino, ki jo bosta v Burundiju potrebovala, tamkaj bosta morala pa spet začeti študirati domači jezik. Ni brez žrtve junaška odločitev, iti na stara leta v misijone! Pri mizi sta bila tudi dva Kitajca, sobrata iz Taiwana, ki sta se zatekla tja pred 30 leti s celinske Kitajske; bila sta v Rimu na občnem zboru družbe, pa sta se pred povratkom ustavila za nekaj dni tudi v za lazariste in usmiljenke kar svetem mestu Parizu. Žal se z vsemi temi sobrati nisem mogel kaj več pogovarjati radi mojega preskromnega znanja francoščine, a vsaj toliko smo se sporazumeli, da smo se medseboj predstavili. Je pa nekaj čudovitega, kako zavest pripadnosti isti družbi člane zbližuje. Vse te sem kar samo prvič videl, pa sem se z vsemi čutil kot brat. Isti duh istega četa sv. Vincencija veže podobno kot očetna kri rodne brate in sestre. Ni le telesno sorodstvo realnost, ampak tudi duhovno sorodstvo.

Moja skrb v Parizu je tudi bila, kupiti aparat za zvočno filmanje in kajpada dovolj filmskega traku, kajti ob obiskovanju slovenskih misijonarjev in misijonark sem želel poleg fotografiranja za „Katoliške misijone“ tudi zvočno filmati misijonarje in njihove vernike, da bodo misijonski prijatelji in dobrotniki le-te mogli videvati, ko se kretajo, in poslušati, kako govore in pojejo, kar je veliko več kot le kazanje skioptičnih slik. V veliki prodajalni na Montparnassu sem kupil aparat Minolta in 40 filmčkov, za tri minute snemanja vsak. Ker je ta aparat japonske znamke zelo avtomatičen, sem upal, da se mi bo, čeprav začetniku v tej stvari, filmanje vsaj za silo posrečilo in sem žrtvoval tisti denar...

Popoldne istega dne sva se s Tonetom Jemcem podala na lov za vizami. Kajpada sva želela dobiti najprej malgaškega, ker sem nameraval najprej tja in ker bom tam lahko obiskal kar 14 slovenskih misijonarjev in misijonark in tudi letalski polet tja sem imel zagotovljen čez 14 dni. Sedla sva v taksi (veliko bolj poceni so kot v Buenos Airesu!) in se peljala mimo Eiflovega stolpa in velikih Rodinovih skulptur v bližini najprej ob Seni, potem proti robu mesta, kjer se razpenjajo obširni parki in za njimi gozdovi. V teh parkih je nastanjenih nekaj poslaništev afriških držav in tudi Madagaskarja. Vstopila sva in zagledala v vestibulu dva tipična Malgaša, ki sta bila na razpolago za informacije. Tone je povedal, da bi jaz rad dobil vizum. A informator nama je odkimal, češ, danes je že prepozno, naj prideva jutri dopoldne. Kaj sva hotela? Stopila sva na ulico in premišljevala, kaj sedaj. Ugotavljal sem sam zase prvo oviro na potu, a sem si takoj mislil: Navaditi se moraš, čim prej, tem bolje. Z izgubo enega dne nisem bil nič kaj zadovoljen. Kajti nameraval sem iskati v Parizu še nekaj drugih vizumov in ni mogoče prositi dveh naenkrat, ker moraš pustiti na poslaništvu potni list, ki ga pa ima vsak samo enega... Poleg tega sem v tem času do odleta na Madagaskar mislil poleteti še v avstrijski Graz k moji 75 letni sestri, kamor bi prišli še ostali dve, mlajši od mene, iz Slovenije. Časa je bilo malo, za vsak dan mi je šlo.

Drugo jutro sva se podala že dopoldne na malgaško poslaništvo. Prosil sem Toneta, naj zelo povdari, da moram iskati še več drugih vizumov za razne afriške države in naj mi tega dajo čim preje. Gospod Cartier na Misijonski prokuri bl. Peboarja me je ostrašil, da utegnemo čakati na en sam vizum 14 dni. Bi moral po tem takem v Parizu ostati pol tistega časa, ki sem ga imel določenega za celo potovanje!?

Stopiva v urad in pošljejo naju v prvo nadstropje. V eni izmed sobic, v katerih je bil izključno malgaški personal in ki so bile polne okrasja malgaških značilnosti, naju je najprej sprejela bolj ljubezniva uradnica, a nama kmalu pokazala na nasproti sedečo; le-ta je bila kaj mrkogleda in me je spomnila na tisto temnopolto Indijko s črnimi očmi, ki me je v Kalkuti na carini zadržala pred odletom v Siam za štiri dni... Kar malo zazeblu me je pri srcu. Pa je šlo vse v redu. Toda, ko je Tone vprašal, čez koliko časa smeva priti, da dvigneva vizo in potni list, je dama rekla, da čez 14 dni... Tedaj je Tone s svojim milim glasom in Kristusovim obličjem razložil moj položaj. Mislim sem, da bo treba ne vem koliko še pritiskati in razlagati, pa glej, dama je rekla: Pridita jutri popoldne... Kako v vse lepši luči se mi je pokazala Malgašinja in vse na poslaništvu, kako boljši, upapolnejši vtis o Madagaskarju sem dobil ob tem oznanilu! Oba s Tonetom sva bila vesela, on nad svojim hit-

rim uspehom, in jaz, ker so se stvari začele lepo prožiti. . . Drugi dan sva res dvignila to „vstopnico“ v deželo, v kateri naj bi se srečal s tolikimi dragimi misijonarji in misijonarkami. . .

Zvečer istega dne sem naletel v hiši na sobrata dr. Toneta Stresa CM, ki je prišel v Francijo iskat neko zanj potrebno literaturo. Po večerji se je potrudil v mojo sobo na kramljanje, ki je bilo zame toliko važnejše, ker je ta sobrat novi ravnatelj bogoslovcev, ki jih je poslal v Ljubljano na formacijo Misijonski zavod Baragovega misijonišča. Skoraj do polnoči sva razpravljala o teh nam tako dragih družbenih kandidatih, ki bodo morali nadaljevati naše, tudi misijonsko delo.

Ko sem imel tako za Madagaskar vse urejeno, pa tudi filmsko kamero kupljeno, sem si mogel privoščiti to, kar si pač privoščiti vsakdo izmed nas, kadar ga pot zanese v Evropo, pa ne more ali ne mara v domovino: snidenje s svojci. Lenčkov nas je bilo sedem: tri sestre in štirje bratje. Sestre so še vse žive, od moških sem pa le jaz ostal. Že preje smo se dogovorili po pismih, da se snidemo v Gradcu, kjer živi najstarejša sestra, vdova, in tja naj bi prišli še oni dve iz Slovenije. Iz Gradca bi se vsi skupaj podali v Pariz, kjer bi se one tri razgledovale po tem „mestu luči“, jaz bi pa iskal naprej potrebne vize, zraven pa bi bil tudi lahko velik skupaj z dragimi sestricami.

Srečno sem priletel iz Pariza v Gradec, kjer so že bile vse tri sestre skupaj. In v nedeljo zjutraj smo že vsi štirje leteli preko Frankfurta v Pariz. Tam so se one tri naselile v penzionu redovnic sester Pomočnic vernih duš, kar jim je na mojo prošnjo preskrbela članica te družbe, bivša afriška misijonarka Ana Žnidaršič, ki je 18 let delovala v Chadu. Tedaj je slučajno ni bilo doma. Iz iste družbe je tudi s. Rozalija Brilej, ki deluje na kitajski Formozi. Njih pension je komaj 5 minut oddaljen od hiše lazaristov, kjer sem živel jaz. Ko so se sestre malo uredile v začasnem bivališču, smo se vsi malo pokrepčali, potem pa se odpeljali s taksijem v predmestje Pariza, Chatillon, da bi bili v Slovenskem domu pri maši, pri kateri sem bil glavni maševalec, med somaševalci, slovenskimi duhovniki pa je bil tudi misijonar Peter Opeka, ki se je bil vrnil s kratkega apostolskega pota v Španijo. Porabil sem priliko, da sem na podlagi beril in evangelija tiste 21. pobinkoštne nedelje popridigal misijonsko, kar so slovenski verniki, od katerih imajo nekateri naročene „Katoliške misijone“, spričo navzočnosti misijonarja Petra in mene, „berača“ slovenskih misijonarjev, tudi pričakovali.

Po obilni domači večerji tamkaj se je Peter pridružil sorodnikom, ki jih ima v Parizu in ki so bili pri maši, nas štiri je pa silno prijazni Kavalar popeljal s svojim avtom na ogled po Parizu in že v večeru na Montmartre. Ker je moj namen poročati bralcem KM samo o misijonskih doživetjih, zato še v opisovanje Pariza in naših potov po njem vzdržim poročanja o tem, kaj smo vse tam videli in doživeli.

Naslednji dan sem zjutraj maševal v kapeli čudodelne svetinje in moje sestre so bile pri maši. Nato sva šla s Petrom (Tone Jemec je šel na počitnice h koroškimi rojakom) na tanzanijski konzulat, kajti druga dežela po Madagaskarju mi je po potovalnem načrtu bila Tanzanija. Med tem so šle sestre same po Parizu v dokaj lepem vremenu; ena od njih je bila že enkrat tam in ta je tudi znala več francoskega kot jaz, tako sem bil brez skrbi, da bi se

izgubile... Na tanzanijskem konzulatu so nama obljubili vizum tudi že za naslednji dan, tako da sem bil kar zadovoljen s potekom priprav za potovanje po Afriki.

Tisti večer pa se je moje srečno sožitje s sestrami nekam zatemnilo. Bili smo pri večerji v restavraciji blizu naših bivališč in se ravno veselili juhe (ki je opoldne v Parizu zlepa ne dobiš, mi jo imamo pa tako radi...), kar nam moja najstarejša sestra Katica začne tožiti, da se je nekaj spremenilo po njeni levi strani in da roko kar težko dviga. V skrbeh smo pospravili naročeno in šli vsak na svoj dom s sklepom, da zjutraj poiščemo zdravnika, če ne bo nič boljše. S pomočjo dobre sestre Mrak (s. Prebil je bila odšla na kratke počitnice v bližino Pariza) so moje sestre do zdravnika res prišle, ki je pa naročil takojšnjo internacijo, češ da je to mala kap, ki se pa lahko izcimi v kaj hujšega. Prav nasproti lazaristov je lepo urejena bolnišnica in tja smo bolnico spravili. Po raznih preiskavah so zdravniki ugotovili, da mora ostati v bolnišnici kakih 10 dni, preden se vrne nazaj domov. Moje sestre pa so nameravale ostati le do mojega odhoda na Madagaskar, saj so imele svoje družinske in druge obveznosti...

Kajpada, tako jaz kot sestre smo sklenili, da moram kljub sestrični bolezni z določenim poletom naprej na Madagaskar, kajti sicer bi izgubil možnost potovanja tja kdo ve za koliko tednov. Sestro so v bolnici zelo skrbno zdravili in vsak dan smo jo obiskali, tudi Peter Opeka enkrat. Z njim sem med tednom tekal za vizami: Tanzanijskega sva gladko dobila ob določenem času, nato sva šla na burundijski konzulat, ki ga pa nisva takoj našla. In tu se je izkazal Peter res misijonsko prožen in požrtvovalen, ko je tekal sem in tja in iskal ulico, jaz pa mirno čakal, ko težje hodim. Ko je Peter konzulat našel in sva šla tja, tam nisva kar takoj opravila, kajti tu so zahtevali še eno kopijo prošnje in na njej še eno fotografijo, česar na drugih konzulatih niso terjali, midva pa nisva imela še ene slike seboj. Naslednji dan je Peter tudi to zanesel tja, a tam so mu povedali, da dobim vizo šele čez tri dni. Kaj sem hotel drugega kot potrpeti. Že mi je bilo jasno, da ne bom mogel dobiti v Parizu nobene vize več, ker avion me ne bo čakal. Dobil bi pa rad vizo vsaj še za Rwando. Glede dovoljenja za vstop v Ugando nisem preveč žaloval, kajti vesti od tam so bile take, da mi sploh ni kazalo iti tja, vizo za Etiopijo mi bo pa itak sama s. Janja Žužek poskrbela in mi jo izročila na letališču, kakor je pisala. A tudi za Rwando ni bilo več časa; tolažil sem se z upanjem, da mi dajo to vizo v sosednji državi Burundiju. Vizo za to državo bi moral iti Peter iskat v petek in jo je tudi dobil, ni je pa mogel skupaj z mojim potnim listom več meni oddati, ker je moral odleteti v Argentino. Zaupal je to neki zanesljivi osebi, ki naj bi mi dragocene dokumente prinesla v petek opoldne k lazaristom. Do tedaj sem bil kar brez skrbi, a ko dokumentov ob napovedanem času in še popoldne ni bilo, me je stvar začela skrbeti, saj bi se moglo zgoditi kar koli in jaz brez potnega lista še v Argentino ne bi mogel nazaj, kaj šele da bi šel kam po svetu! Spet je pa bila pri tem tudi moja krivda, saj Petra Opeka niti za telefon tiste osebe nisem vprašal, kaj šele za naslov, in zato se v svoji skrbi nisem vedel kam obrniti. Tisto noč od petka na soboto sem pač slabo spal. A okrog devete ure dopoldne me pokličejo, češ da so prinesli na pošto moje dokumente. Hvala Bogu! Kakšen kamen se mi je odvalil od srca! Rešen sem bil ene more.

Še en pogled na materno hišo misijonarjev sv. Vincencija Pavelskega v Parizu, z notranjega dvorišča.

A druga mora je ostala: ostarela sestra v bolnici, od kapi zadeta in ostali dve sestri v problemih vsaka radi svojih obveznosti, ki se še ne bosta mogli vrniti. Vsi trije smo v bolnici iskali šefa oddelka, kjer se je Katica zdravila, da bi dosegli kako okrajšanje časa njene intervencije. Res smo ga našli in je odobril, da sestra zapusti bolnico v sredo popoldne, nakar bi se vse tri v četrtek vrnile. Sestri se je zdravje res tudi občutno zboljšalo.

Tako sem, nekoliko olajšan skrbi, dočakal ponedeljek 1. septembra. Poslovil sem se v bolnici od bolne sestre, prav tako od ostalih dveh, poslovil se tudi od uslužnega in ljubeznivega vodja misijonske prokure sobrata Cartierja in drugih v hiši lazaristov, nato pa me je ob 16 ekonom misijonske centrale, ki zna tudi nemško, v spremstvu sobrata Hahna odpeljal na letališče Orly, odkoder bi naj se dvignilo letalo za odlet na Madagaskar. Malo sem se jezil radi dolgih hodnikov, po katerih je bilo treba hoditi, med tem ko na Charles de Gaulle stopiš samo na tekoči trak in ta te pelje naprej; a ko sem brez težav pri raznih formalnostih stopil v letalo in sedel, sem se ves olajšan oddahnil in razveselil. Yumbo letalo družbe Air Madagascar se je kmalu dvignilo in že smo leteli proti cilju.

NA MADAGASKAR!

Air France in Air Madagascar imata dogovor, da enkrat eden enkrat drugi vozi iz Pariza v Antananarivo oziroma obratno (Antananarivo je malgaško ime za prejšnji Tananarive!). A na letalu Air Madagascar je bilo

celotno osebje evropsko. Mislim sem, da bodo tudi potniki Malgaši v veliki večini, a so bili v večini belci in med njimi kak Ktajec, seveda tudi nekaj domačinov Malgašev. Mnogo družin je potovalo z malimi otroki. Očividno so bile to družine evropskih uslužbencev, ki so se po končanih počitnicah vračale na delovno mesto družinskega očeta. V začetku poleta je bil zunaj še dan, a jaz nisem mogel ničesar videti z letala, ker sem bil bolj v sredi letala, ki ima v eni vrsti 10 sedežev. Zraven mene je sedel mlad oče, poleg njega pa kaka štiriletna hčerkica, ki je ves čas risala po slikanici, dokler ni zadremala; deklica se je zelo lepo vedla in bila očividno odlično vzgojena. Drugače je bilo z drugo, že večjo otročadjo. Kakor hitro so smeli po vzletu vstati, se je začelo pohajanje po hodnikih med vrstami sedežev, kakor da bi bili v domači hiši. Mamice so imele precej opravka z dojenčki, ki jim polet očividno ni bil preveč po godu in so jokali, dokler niso zaspali vsak v svoji košarici. Polet se je lepo razvijal. Med tem smo povečerjali, gledali film, in kar hitro, a že sredi noči je letalo prvič pristalo, in sicer v Djedahu na Arabskem polotoku. Djedah je večje mesto ob Rdečem morju, zato je izstopilo precej potnikov, drugi pa vstopili, med njimi več Arabcev. Na tem letališču smo čakali kake tri četrt ure. Ko smo se spet dvignili in leteli, sem malo zadremal, tako sem se kar hitro znašel na drugi postaji poleta, v Djibuti, ko se je moj sosed dvignil, da s svojo hčerkico izstopi, kajti v tem kraju je njegov delokrog, a le za leto dni. Tu smo pa stali skoraj dve uri. Na letalo je prišlo veliko raznega osebja, med njimi ženske-čistilke, same črnce, ki so bile oblečene v pisane, dolge tunike, segajoče do tal, in vse so bile bose. Spet je vstopilo več potnikov, ki so pa bili to pot večinoma Arabci, moški in ženske, v svojih značilnih oblekah in pokrivalih. Ko je letalo spet letelo, sem si tudi jaz kot vsi drugi privoščil bolj ali manj sladki spanec.

Ko sem se prebudil, je bil že dan. Ker sem se bil že preje, ko so nekateri izstopili in pustili pripravnejše sedeže prazne, preselil k okencu, sem videl spodaj zemljo. Očividno smo bili že nad Madagaskarjem, velikanskim otokom, na katerega je že sv. Vincencij pošiljal pred več kot 300 leti prve misijonarje in na katerega so prišli delat zdaj tudi njegovi slovenski sinovi in hčere, v družbi s za misijone zavzetimi škofijskimi duhovniki in laiki iz Misijonskega zavoda v Argentini. Dežela spodaj je sprva izgledala kot neobljudena, ker ni bilo nikjer videti ne cest, ne železnic, ne vasi ali mest. Pokrajina je bila valovita, a skoraj gola, le med griči so se vlekli zelene, a ozke doline. Po njih se je vila precej široka reka. Počasi se griči dvigajo, med hribi se pojavljajo vedno bolj pogosta naselja s cerkvicami na višinah. Razločujem že poti in to in ono cesto, ki se vije med hribi. Zemlja je rdečkasta in mi je jasno, zakaj imenujejo Madagaskar „Rdeči otok“. Letalo se počasi spušča. Vedno več naselij in cerkva. Že iz zraka se vidi, da je bila in je misijonska setev tod rodovitna. Že razločim letališče in neka jezerca v bližini. Nad letališčem leta helikopter, drugega vidim na tleh. Tamkaj stoji več vrst vojakov z godbo. Nekdo v letalu tolmači, da so prišli čakati in pozdraviti malgaškega državnega predsednika, ki se je iz Pariza v istem letalu vozil z nami; imel je v Parizu sestanek s francoskim predsednikom Giscardom. Letalo je že pristalo, a nas še ne puste ven. Čakamo kake četrt ure, seveda radi predsednika, ki prvi izstopi in sprejema pozdrave. Potem izstopimo tudi mi.

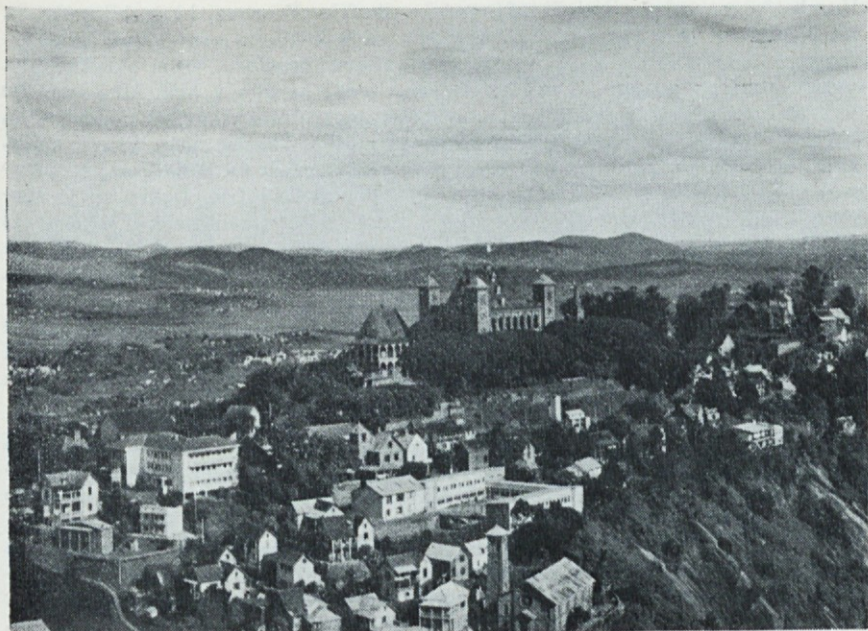
Pa sem na Madagaskarju! sem veselo ugotovil. Sobrat Cartier v Parizu mi je dejal, da me bo na letališču nekdo od sobratov čakal, in mi je dal karton z mojim imenom, češ naj ga pri izstopu kažem, da se čakajočemu, ki me ne pozna, predstavim. A ker sem bil ugotovil, da na letalu ni bilo nikogar drugega v „clergimanu“, duhovniški obleki, sem tisti karton kar pustil, češ po kolarju me bo hitro razložil, kdor pač bo. Treba nam je bilo iti kakih 200 m peš do letališkega poslopja in že od daleč sem zagledal med nekaterimi, ki so stali pred poslopjem, moža v belem jopiču, ki mi je mahal; ko se približam, stopi k meni in me po špansko nagovori, vprašujoč, če sem ta in ta, pa se predstavi, da je brat Lopez iz hiše lazaristov v Antananarivo in da me je prišel čakati. Saj sta mi Cartier in Peter zagotavljala, da ne bom imel težav ob prihodu v glavno mesto, a sem se bil vendarle malo bal, kaj, če nikogar ne bo. Pa me čaka skoraj pri avionu! Ta sobrat ima prav to nalogo, da v glavnem mestu otoka pomaga prihajajočim in odhajajočim sobratom in drugim misijonarjem, ki se nanj obrnejo po tozadevno pomoč. Zato je mož na letališču med uradniki kar poznan in pozdravlja na levo in desno, zato me je mogel pričakati kar pred letalom, kar običajno ni dovoljeno. Bil je že preje 18 let na misijonu v notranjosti dežele. Zelo živahen, zgovoren, kakih 50 let stari sobrat.

Letališko poslopje je majhno, a slikovito grajeno, posebno prostor za sprejemanje prihajajočih je premajhen spričo kakih 300 potnikov, ki smo prišli z letalom; skoraj se drenjamo med uradniki za pregledovanje dokumentov in drugega. Silno strogo, bolj kot kjerkoli doslej na kakem potovanju, je bilo radi denarja. Podati sem moral točen popis vseh valut, ki sem jih imel seboj, in uradnik je ves denar preštel v za to določeni zgrajeni kajbici. A po izkušnji v Kalkuti sem bil te natančnosti kar vesel in že naprej sklepal, kako bom gledal, da pridem nazaj na letališče z istim denarjem ali pa s potrdili o menjavi oziroma uporabi. Uradništvo je bilo vse malgaško in po vplivnem posredovanju brata Lopeza so pri meni kar pohiteli. Ko sva uredila te formalnosti, sva šla k prevzemu kovčka. Vsa prtljaga je bila zložena v bližnjem prostoru; tu ni bilo kakega tekočega traku kot na evropskih letališčih, da bi prtljaga krožila in bi jo potniki jemali. Med množico kavčkov, zvojev in zabojev si moral poiskati svojega. Brat je tedaj poklical kakih 20 let staro evropsko dekle, ki je čakala tam blizu; očitno sta se poznala. Njej je zaupal v varstvo mojo ročno prtljago in dokumente, da sva bila midva prostih rok pri iskanju kovčka in potem pri odpiranju in zapiranju pri carinskem pregledu. Lopez mi je, nekam začudenemu, razložil, kdo je to dekle, ki ji toliko zaupa: Francozinja, ki jo je bil pripeljal na letališče, ko je prišel iskat mene. Dva meseca je že bila na terenu v notranjosti dežele in opazovala, ker želi priti kam kot učiteljica pomagat, podobno kot iz našega Misijonskega zavoda zdaj že štirje na Madagaskar, za tri leta vsak. Dekle se zdaj vrača v Pariz, in ko tam uredi vse potrebno, bo prišla na delo semkaj. V mladini je veliko idealizma. Ko sem s kovčkom prišel do pregleda, vsa z Lopezom le malo odprla, pa so nama že vse odobrili in sva spet zaprla. Vse skupaj zane-seva k bratovemu avtu zunaj letališča; tam je dekle pobrala svojo prtljago: značilen nahrbtnik s kovinskim ogrođjem, spalno vrečo in mal kovček, midva pa naložila mojo in se spravila v vozilo. Dekle se poslovi, ker mora nazaj v letališko poslopje za odlet.

Nisva še dobro pognala, pa Lopez dohiti nekega moškega, se ustavi in ga nagovori ter povabi, da prisede; to je bil eden od carinikov, Malgaš, ki se je po opravljenem poslu z letališča peš vračal domov. Po poti sta se ona dva razgovarjala in brat mu da več svetinjc Brezmadežne, kajti mož je katoličan. V glavnem mestu Madagaskarja in okolici, kakor sploh na takozvani „visoki planoti“ v središču dežele, je večina ljudstva že pokristjanjena, polovico jih je katoličanov, polovico pa protestantov. Podeželje, zlasti na jugu otoka ob morju, kjer delujejo naši, pa ima kvečjemu 2 % katoličanov in malo več protestantov –, tako mi razloži brat Lopez.

Vozimo po srednje dobro asfaltirani cesti skozi predmestja in videmo veliko cerkva in cerkvic. Po kake pol ure bolj počasne vožnje po vedno bolj prometni ozki cesti smo privozili v mesto samo. Zgrajeno je na vzpetinah in gričih, tako da pri fotografiranju ne moreš zajeti na en posnetek panorame celotnega mesta, ker se njega deli skrivajo za griči, ki so kajpada vsi zazidani s poslopji. Večina stavb je eno ali dvonadstropnih, nekaj jih je pa tudi večnadstropnih, kot na primer hotel Hilton, ki ima 8 nadstropij in je menda najvišja stavba v mestu. Ko človek gleda ta nizka poslopja brez kake arhitektonike, se mu zdi, kakor da bi bila nedodelana... Na najvišjem griču nekako sredi mesta se dviga starinski grad nekdanje malgaške kraljice. Brat Lopez vozi po teh dvigajočih se in padajočih ozkih cestah in kmalu ustavi pred precej veliko in lepo stavbo, ki ji pa en del še prizidavajo: škofijska pisarna. Vprašal sem ga, če tu morda biva tudi kardinal, da bi ga šla pozdravit, kajti on je bil preje škof tam, kjer so zdaj naši misijonarji in je prve tudi sprejel v škofijo, pa mi pravi, da kardinal živi pri katedrali, ki je pa čisto drugje in jo bova kasneje obiskala. (Do tega pa le nisem prišel ne tedaj ne kasneje, ko sem se vračal...) Tudi v škofijski pisarni ima brat Lopez same znance: duhovniki, bratje, redovnice, nekateri tujci, še več domačinov, ki prihajajo semkaj po opravkih oziroma so tu zaposleni. Po nenavadnem hodniku, ki veže en del stavbe z drugim, prideva v pisarno, v kateri je polno značilnih malgaških predmetov, kipev, rezbarij, ročnih del, ovratnic, zapestnic in drugega. Za pisalno mizo sedi redovnica Kitajka, ki naj bi mi pomagala pri zadobitvi letalskega lista za odhod v Farafangano in tudi za kasnejši polet v Tanzanijo. Ker sem slišal in tudi videl na Formozi, da so Kitajci zelo prijazni in da se vedno smehljajo, sem bil pred to kitajsko sestro kar razočaran, kajti bila je pusta in neprijazna, niti ne vljudna. Da mi morajo rezervirati sedež na letalu za Tanzanijo, sem moral najprej povedati, kdaj bi zapustil Madagaskar, in, misleč, da bo 14 dni kar zadosti, sem določil dan 17. septembra za odhod v Tanzanijo. A kdaj bom mogel poleteti v Farafangano, kjer je sedež škofije naših misijonarjev, ni uradnica vedela povedati, ker bo morala še vprašati; samo rekla je, da so navadno letala že precej pred odletom zasedena. Gospod Cartier v Parizu mi je dal neko priporočilno pismo za vodjo te škofijske pisarne, ki je neki inteligentni brat kanadske misijonske družbe, in ko sva odhajala, sva nanj naletela in mu to pismo izročila. Prebral ga je in dejal, da bo vse storil, kar je v njegovi moči, da dobim sedež na letalu že za četrtek.

Ko sva z bratom Lopezom vse to uredila, sva se šele podala proti lazaristovski postojanki v mestu, ki naj bi bila moj dom do odleta v Farafangano in potem kasneje do odleta v Tanzanijo. Vozila sva proti vzpetini na robu mesta, med drugim tudi mimo čisto evropskega pokopališča ob cesti, v kolikor

„Na najvišjem griču nekako sredi mesta se dviga starinski grad...“

sem mogel ugotoviti skozi ograjo: nagrobni spomeniki in skoraj nad vsakim križ. Tu je pokopan tudi prejšnji malgaški predsednik, ki so ga bili umorili. Ob cesti se grič spušča v dolino in na nasprotni strani zgoraj mi brat pokaže malo podolgovato pritlično poslopje, češ, tja greva, tam je naša postojanka. Sicer je bila lega postojanke zelo lepa, na pobočju ne preveč golega hriba, sredi zelenja, a sem bil kar malo razočaran, da imajo naši sobratje v središčnem mestu dežele, kjer so bili eni prvih misijonarjev, tako skromno poslopje. A mi brat razloži, da lazaristi v glavnem mestu nimamo zdaj nobene postojanke, le to poslopje, ki pa služi le prihajajočim in odhajajočim misijonarjem, da se tam nastanijo, ko morajo kaj opraviti ali na kaj čakati; njih glavni delokrog so pa bolj na jugu otoka. Cesta se je zaobrnila v smeri proti hiši, nad njo sva videla na vrhu hriba večjo cerkev in mogočen zavod malo nižje: To je naselbina in šola bratov Srca Jezusovega, večinoma domačinov, katerim naši sabratje, kadar je kdo od duhovnikov v hiši, mašujejo. Od ceste se je kmalu odcepila privatna pot do postojanke in znašel sem se v borovem gozdičku pred kar prijetno hišo. Pritekel nama je naproti prijazen pesék in naju pozdravil z živahnim majanjem repa. No, če bodo vsi tako prijazni kakor je ta brat Lopez in njegov pesék, se bom že dobro počutil v tej tuji deželi, sem si dejal. Vstopiva skozi vrata in sva že v sprejemnici, v katere drugem delu je bila obednica. Že pri vratih naju pozdravi kakih 60 let star duhovnik z malo brado, ki mi ga brat predstavi: Monsinjur Robert

Humbert, generalni vikar farafanganske škofije, Francoz, ki je bil tedaj tu na počitnicah in da si uredi zobovje, pa se v kratkem vrne nazaj v Farafangano, kjer živi. Odložim in sedemo v velikem prostoru, vsem okrašenem z malgaškimi rezbarijami. Drugega človeka tedaj ni bilo v hiši. Med tem, ko je brat Lopez pripravljaval za kosilo, sva se z generalnim vikarjem pogovarjala, kolikor je bilo meni pač mogoče. Jasno, da mož pozna vse naše. Pravil mi je, kako so francoski sobratje veseli, da so Slovenci prišli na pomoč, saj so prevzeli v duhovno in misijonsko oskrbo ves južni del škofije. Dobro se je spominjal tudi bivše misijonske zdravnice s. Justine Roje, usmiljenke, ki je nekaj let delovala tamkaj, dokler ji je slabo zdravje dopuščalo; rekel je, da mu je ona prav za prav rešila življenje, ko je že skoraj umiral radi težkega primera tifusa. Poznal je tudi bivšo misijonarko s. Danijelo Šeme, ki je tudi več let delovala tamkaj, pa je morala radi zdravja nazaj v domovino. Tudi o njej je imel zelo lepe besede. Na tem misijonarju sem z veseljem opazil, da ni imel prav nič tiste vzvišenosti in nedostopnosti, ki jo včasih čutimo na nekaterih Francozih, kajti bil je silno skromen, preprost in ljubezniv.

Brat Lopez mi pokaže svojo sobo z oknom na zeleno ploščad pred hišo in s pogledom na mesto v dolini pod nami. Nato naju povabi h kosilu, pri katerem smo bili le mi trije. Kosilo je bilo napravljeno na hitro roko, pa mi je bilo kar vseč: narezek, pražen krompir, solata, sir, sadje in vino, potem pa še kava, pri kateri smo posedeli in kramljali. Ko sobrat Humbert sliši, da mislim v 14 dneh obiskati vse postojanke slovenskih misijonarjev in misijonark tam na jugu, me prepriča, da je ta čas odločno prekratek. Brat Lopez mora itak popoldne spet na letališče in v mesto, pa bo stopil na tisto škofijsko potovalno agencijo in prosil sestro za spremembo dneva mojega odhoda v Tanzanijo, ki naj bi bil šele 25., teden dni kasneje. Brat nama je napovedal tudi program za zvečer: skupaj s tistima dvema poljskima lazaristoma, ki ju gre čakati na letališče, smo tudi mi povabljeni k neki poljski družini v mestu na večerjo.

Po kosilu in kramljanju sem šel malo počivat, saj je bilo ponoči spanja bolj malo in še to v okoliščinah, ko se telo ne spočije toliko, marveč se po drugi strani celo utruji. Po počitku sem stopil v hišno kapelico, posvečeno sv. Vincenciju Pavelskemu, katerega vitreau je v oknu, in maševal. Zmolil sem brevir, pohajal okrog hiše, se razgledoval po mestu, ki je ležalo pred menoj spodaj. Ob robu mesta so se v zahajajočem soncu bliščala rižna polja v vodi in po mestnih ulicah je bilo videti kar precej avtomobilskega prometa. Zapazil sem tudi več cerkvenih stavb z zvoniki. Pa je že prišel brat Lopez, da nas odpelje. Že skozi temo gremo po cesti, ki se vije po vzpetinah in dolinah, k oni poljski družini. Ustavimó pred kar čedno, bolj moderno zidano hišo; naproti nam pride močan Poljak in za njim žena ter njene tri hčerke, prideta pa tudi oba poljska sobrata, ki ju je brat Lopez z letališča pripeljal kar k družini. Žena, kakih 40 let stara, je z malgaško državno univerzo napravila kontrakt za 2 leti za predavanja kot profesorica arhitekture. Njen mož je tudi arhitekt, hčerke pa vse študirajo na Poljskem in so skupaj z očetoni prišle na počitnice za mesec dni k materi. Misijonarja-Poljaka sobrata delujeta še bolj južno kot naši, eden je že kakih deset let tamkaj na delu, drugi je pa še bolj novinec, čeprav ne več tako mlad. Razgovor se je

Postojanka lazaristov v glavnem mestu Madagaskarja; tu je ob prihodu na otok in pred odhodom z njega bival tudi obiskovalec.

večinoma razvijal po francosko, zato sem bil jaz le bolj pasiven. Bolj aktivno sem se začel udeleževati, ko so nas povabili za mizo k odlični večerji...

Okrog desetih zvečer se je vsa ta mednarodna lazaristovska družba poslovila in se podala domov: Dva Poljaka, en Slovenec, en Španec in en Francoz. Še nedavno tega, pred kakimi 20 leti, so bili od lazaristov Francozi skoraj edini na otoku; zdaj jih je vedno manj in druge narodnosti postajajo večina v zboru misijonarjev Misijonske družbe. Je pač v Franciji veliko pomanjkanje duhovniških in redovniških poklicev, na žalost. Ko pridemo domov, najdemo v sprejemnici pet gostov; očitno ima kdo od njih ključ od lazaristovske hiše in je ta hiša na periferiji mesta kot kako shajališče misijonarjev različnih družb in narodnosti. Bili so v živahnem razgovoru in vsi došli, razen mene, so se jim veselo pridružili ter se razgovarjali še dolgo v noč, dokler gostje niso odšli.

Kljub temu so bili moji sobratje: generalni vikar, oba Poljaka in brat Lopez drugo jutro že zgodaj pokoncu. Jaz sem vstal malo pred pol sedmo uro, drugi so pa tedaj že somaševali v kapelici. Med tem, ko so oni zajtrkovali, sem maševal še jaz. Jutro je kazalo na dež. Kljub temu me po zajtrku povabi brat Lopez, da grem malo z njim v mesto, ker gre on po opravkih, jaz bom pa mimogrede mogel spoznavati kraj in ljudi. Seveda sem šel rad. Najprej sva stopila na vzpetino nad hišo, kjer je srednje velika delavnica za železna ostrejša in stavbno ogrodje. Brat je imel izročiti pismo misijonarja Puhana z naročili glede izdelovanja železnih delov za njegovo novo cerkev v Manam-

bondro po načrtu, ki ga je izdelal drug misijonar Janko Slabe in smo ga v pisarni podjetja tudi videli. Potem sva šla v mestu najprej v škofijsko pisarno, kjer so nama povedali, da je za moje letalske polete že vse urejeno; v Farafangano odletim že naslednji dan. Brat Lopez je še nakupil nekaj stvari in že blizu doma sva se na cesti ustavila pri kamnoseku, ki je v senci ob robu ceste skupaj s sodelavcem klesal iz kamna-granita dele za glavni oltar nove Puhanove cerkve; moral je malo pokontrolirati delo... Potem sva šla naravnost domov. Pred kosilom sem staknil „šematizem“ malgaške Cerkve, knjigo, ki se od časa do časa izda in v kateri so podatki o vseh škofijah, prebivalstvu, katoliškem življenju v njih, osebju, katoliškem šolstvu, organizacijah in gradbenih objektih. Mene je zanimala pred vsem farafanganska škofija. Med škofijskimi svetovalci sem zasledil Jankota Slabeta, v duhovniškem svetu (prezbiterij) pa Gajška, Opeka in Sušnika. V škofijskem liturgičnem svetu je bil naveden Rok Gajšek, v vodstvu mladinskih organizacij pa Janez Puhan. Vedeti pa je treba, da ima vsa škofija komaj 25 duhovnikov in da je od tega Slovencev 8, se pravi skoraj tretjina, in da morajo biti že zato sorazmerno svojemu številu sodeloženi pri raznih škofijskih organih. Redovnic je v škofiji nekaj nad 50.

Po kosilu, ki ga je kakor že zjutraj zajtrk, pripravil to pot in vse naprej ne več brat Lopez, ampak malgaški kuhar, smo se vsi trije podali v mesto: mons. Humbert, brat Lopez in jaz, nekaj po opravkih, nekaj pa na ogledovanje še drugih delov mesta. Avtomobilskega prometa je bilo kar precej po slabih cestah, na katerih križiščih je bilo le malo kje opaziti prometne luči in znake. Na cesti, tudi v avtomobilih zlepa ne vidiš belca, vidi se nekaj Indijcev, tu in tam Kitajec, sicer pa le domačini, ki so pa precej različnih fizionomij. Saj vemo, da se je prebivalstvo otoka sestavilo deloma iz afriških deloma iz indonezijskih plemen; kajpada, v glavnem mestu je prebivalstvo precej mešano. Zavili smo na najširšo cesto, kjer je bilo mnogo ljudstva, kakor na kakšni promenadi. Sedli smo v kavarno in popili vsak vrček piva. Pa je bilo neprijetno tam sedeti, kajti od mize do mize so pohajali prodajalci najrazličnejše značilne malgaške robe in so se posebno pri tujcih zaustavljali ter silili k nakupu, a pri nas niso nič opravili; take stvari ima na prodaj tudi škofijska potovalna pisarna in jih misijonarji raje tamkaj kupujejo, ceneje in varneje. Sobrata sta šla še po nekem opravlju, jaz sem se pa spet spravil v avtomobil in ju tam čakal ter opazoval življenje in vrvenje okrog sebe. Med ljudmi sem opazil tudi mnogo prosjakov in pohablencev, ki so tudi prosili, pa pijancev in človeške revščine sploh. Mislil sem si, da bi tudi tu imele polne roke dela sestre Matere Terezije. A brat Lopez mi je pozneje pravil, da je v mestu in okolici veliko zavodov za vse take reveže in da bi jim ne bilo treba prositi po cestah, ker bi bili tam z vsem preskrbljeni, a da mnogi raje žive takole in prosjačijo, kot pa da bi se pustili spraviti v zavode, kjer jim je to in ono pač zabranjeno in omejeno, njih življenje kontrolirano. Koliko človek žrtvuje za svobodo...!

Po večerji, pri kateri nas je bilo pet, ker sta bila tudi oba Poljaka z nami, pripravijo v sprejemnici nekaj steklenic in prigrizka, kajti na obisk prideta kar dva škofa, farafanganski, škof naših misijonarjev, in oni iz Ihosyja, kjer deluje skupaj z italijanskimi sobrati Slovenec Ivan Štanta. Pa ne bosta prišla radi mene, saj še vesta ne, da sem prišel, in tudi nisem

Obiskovalec je imel iz sobe svojega bivališča v glavnem mestu Madagaskarja takle pogled na mesto pred seboj.

zanju nikaka pomembna osebnost. Res sta se kar kmalu pripeljala in malo kasneje še tisti kanadski brat, ki se je zavzel za moje letalske rezervacije. Škofa sta se bila udeleževala v mestu nekih škofijskih sej, pa sta porabila priliko in prišla malo na razgovor. Farafanganski škof, ki je jezuit, je bil že v Ljubljani in drugod po Sloveniji; v svojem zadržanju in govorjenju je izgledal bolj fin od onega drugega, ki je bil pravi orjak, kakor se jih na Madagaskarju ne sreča veliko, in temu primeren je bil tudi njegov gromki glas. Pravili pa so, da je zelo izobražen v teologiji: Bila sta oba v civilu in imela na sebi en sam znak svojega škofovskega dostojanstva: škofovski prstan na roki. Ni ju obdajal nikak škofovski „nimbus“, ampak sta se zadržala povsem preprosto in naravno. Farafanganski škof je naše misijonarje zelo pohvalil, posebej je omenil nazadnje došlega laičnega misijonarja Markota Vilfana, ki je iz Slovenske vasi pri Buenos Airesu. Vso to škofovsko in duhovsko družbo sem z dovoljenjem škofov filmiral, potem se pa spravil v sobo, da sem prepakiral svoje stvari, ker sem želel po Madagaskarju potovati le z najnujnejšim. Naslednje jutro bo treba vstati že ob 4. uri, maševati in ob 5. uri že odhiteti na letališče. Vesel sem bil, da bo istočasno in v istem letalu potoval z menoj tudi generalni vikar mons. Humbert. Kako se je vse lepo uredilo, hvala Bogu! Jutri zjutraj bom torej po že tri tedenskem potovanju doživel srečanje s slovenskimi misijonarji. V prijetnem pričakovanju tega sem se spravil k počitku.

(Sledi.)

MISIJONSKI OPAZOVALEC

O misijonarki s. **Silvi Žužek SCMM** smo v zadnji številki poročali, da je odšla za pet let v ZDA, kjer mora ostati toliko časa, če hoče dobiti tamkajšnje državljanstvo, ki ga iz več ozirov potrebuje; v tem smislu nam je sestra sama pisala. Zdaj pa smo prejeli od nje iz Filadelfije pismo, iz katerega razberemo, da ji verjetno ne bo treba tako dolgo ostati tam, morda niti eno leto ne, česar bi bila zelo vesela, saj komaj čaka, da gre nazaj v afriške misijone. Tudi mi ji želimo, da bi se njej in misijonom to spoznalo!

Smrt kosi med najboljšimi misijonskimi sodelavci. Tako je 19. oktobra 1980 umrl v Clevelandu vsem znani **Matej Tekavec**, ki ga je naš urednik obiskal, ko je bil nazadnje v Clevelandu aprila 1979, da se mu v imenu slovenskih misijonarjev zahvali za njegovo misijonsko sodelovanje. Kako pomemben misijonski sodelavec je bil ta mož, se vidi že iz tega, ker ga je MZA na svojem letošnjem občnem zboru imenovala za dosmrtnega častnega člana ustanove. Bil je iz vrst takozvanih staronaseljencev, pa se je zelo hitro uživil v novi dotok rojakov po drugi svetovni vojni in je povsod rad sodeloval, pa tudi za misijonsko delo našel vedno čas, sredstva in lepo besedo. Pri MZA je bil dolgo časa odbornik. Bil je tudi dosmrtni naročnik „Katoliških misijonov“. Slovenski misijonarji in misijonski prijatelji prosimo Boga, da bi mu bil resnično bogat plačnik!

Umrl je pa tudi „novonaseljenec“, priljubljeni zdravnik **dr. Valentin Meršol**, kateremu se ima slovenska izseljenska misijonska akcija mnogokaj zahvaliti. Koj v začetku, ko so začeli izhajati v Buenos Airesu „Katoliški misijoni“, je bil skupno s tudi že pokojnim „staronaseljencem“ Antonom Grdino, vodilnim Slovincem v Clevelandu, veliki propagandist za naš list in za pomoč slovenskim misijonarjem. V „Ameriški domovini“ sta v ta namen pogosto objavljala sestavke, ki sta jih oba podpisovala. Krasen zgled zavzetosti dveh vodilnih rojakov za misijone in dragocena njuna pomoč tiste čase, ko tedaj še ni bilo v ZDA g. Wolbanga CM, ker je bil še na Kitajskem. Pokojnemu Valentinu naj Veliki Misijonar poplača njegov vzvišeni zgled in njegovo dragoceno sodelovanje!

Pa tudi rojaki v Venezueli so izgubili zelo delavnega moža, misijoni pa velikega prijatelja. To je bil **Ivan Šega**, o katerem pravi njegov dušni pastir Janez Grilc, da je bil slovenski skupnosti vedno zvest in z njo povezan. Bil je tudi dosmrtni naročnik „Katoliških misijonov“ in stalni darovalec za slovenske misijonarje. Ko se je naš urednik pred letom mudil tudi v Venezueli, je bil poleg dušnega pastirja pokojni prvi, ki ga je prišel pozdravit, ves nasmejan in duhovit, v župnišče. Bog daj tudi njemu večni pokoj!

Kakor nam je hudo, ko vidimo, da bomo **radi zelo povišane naročnine** izgubili nekaj inozemskih naročnikov, pa razumevamo, da zlasti upokojeanci v Severni Ameriki težko pogrešijo kar 20 dolarjev za en sam list, posebno tisti, ki jih imajo v svoji slovenski ljubezni veliko naročenih. Težje je ra-

zumeti tale primer: V Kanadi živi odličen rojak, zelo zavzet za vse dobro med slovenskimi izseljenci; zase in za svojega prijatelja je vedno prejemal „Katoliške misijone“. Ob povišanju letošnje naročnine pa nam je sporočil zase in za prijatelja, da odpoveduje „Katoliške misijone“, ker da bo raje to vsoto daroval naravnost misijonarjem. To se pravi, da mu je šlo pri „Katoliških misijonih“ le za pomoč slovenskim misijonarjem, ne toliko za list kot tak. . . In v nekem smislu je imel prav, kajti „Katoliški misijoni“ so za slovenske misijonarje velikega pomena: Ko jih berejo, se misijonsko razgledujejo, zlasti, ko prebirajo poročila drugih slovenskih misijonarjev, se čutijo z njimi kot ena velika družina in se drug od drugega marsičesa nauče, kar zadeva misijonske metode in prijeme. „Katoliški misijoni“ naše misijonarje povezujejo z misijonskim zaledjem in jim je zavest, da stoji za njimi toliko misijonskih prijateljev, v veliko moralno oporo. Ta naš misijonski list jim posreduje pomoč iz večine dežel našega zamejstva in izseljenstva, ne le denarno, ampak tudi molitveno, saj ko rojaki berejo o stiskah in potrebah ter težavah dela naših misijonarjev, z njimi čutijo, molijo zanje in jim skušajo tudi sicer pomagati. Zato si upamo reči, da bi slovenski misijonarji izgubili veliko oporo, ako bi „Katoliški misijoni“ nehali izhajati. Pa tudi to mislimo, da tisti prijatelj slovenskih misijonarjev, ki morejo pogrešiti letno 20 dolarjev, ta denar veliko bolje za slovenske misijonarje naložijo, ako plačajo naročnino na „Katoliške misijone“, kot pa, če jim jih naravnost v porabo pošljejo. Žal, ta misijonski prijatelj, ki raje da za misijonarje to, kar bi izdal za naročnino „Katoliških misijonov“, naših razlogov ni razumel, ko smo mu o tem pisali, in je ostal pri svojem. Če bo le preveč misijonskih prijateljev tako mislilo, bodo „Katoliški misijoni“ res morali nehati izhajati. Bog daj, da bi odpovedali le tisti, ki res ne morejo utrpeti te vsote, drugi pa da bi ostali zvesti! Tako bi naši misijonarji imeli še dolgo let v „Katoliških misijonih“ največjo vsestransko oporo, ki jim je tako draga in potrebna!

Petdesetletnico je praznoval še eden zvestih in tradicionalnih misijonskih sodelavcev v Argentini. To je **Jože Tomaževič**, ki navadno razdeljuje dobitke na naših tombolah in tudi prireditelj fotografira, kakor vidimo tudi v tej številki slike o tomboli, ki so njegovo delo in jih je, kot vedno napravil za Bog plačaj! Že v avstrijskih begunskih taboriščih je sodeloval pri dijaškem misijonskem krožku pod vodstvom salezijanca Luskarja; ko je prišel v Argentino, se je, kot ostali njegovi tovariši, takoj pridružil misijonskemu odseku Slovenske misijonske zveze, in od tedaj naprej je eden sedmih stebrov misijonske akcije v Velikem Buenos Airesu. Ob petdesetletnici mu tudi po „Katoliških misijonih“ kličemo: Bog te živi, dragi Jože, še na mnoga leta v družbi Tvoje dobre soproge, Tvojih prijateljev iz „Plus ultra“ in misijonske zveze, pa v zvestobi slovenski misijonski akciji!

Ta številka KM je spet dvojna; pa tudi naslednja bo skupna za meseca maj in junij; to pa pred vsem zato, ker se bo naš urednik-obiskovalec slovenskih misijonarjev **podal okrog po svetu k misijonskim prijateljem**, da jim z zvočnim filmom, ki ga je snemal na obiskovanjih, dá vsaj malo doživeti simpatijo teh naših zastopnikov na Kristusovi misijonski fronti ter lepo petje njihovih vernikov.

UREDNIKOVO OBISKOVANJE SLOVENSKEGA MISIJOVSKEGA ZALEDJA V IZSELJENSTVU IN ZAMEJSTVU

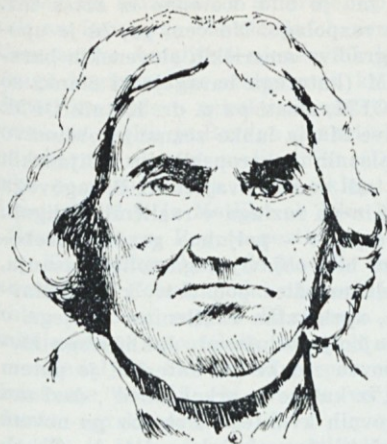
Potem ko je naš urednik opravil svoje prvo obiskovanje slovenskih misijonarjev, in sicer v Aziji, kjer ga je na večini pota spremljal kot fotograf in filmski operater misijonski brat Ivan Kešpret SDB, je šel leto nato s filmom in skioptičnimi slikami po mnogih krajih slovenskega izseljenstva in zamejstva, kjer je kazal in razlagal film in slike obiskovanja misijonskim prijateljem in dobrotnikom, ki so bili tega zelo veseli, ker so nemalo pridobili na pcznanju slovenskih misijonarjev in njihovega apostolskega dela v raznih azijskih deželah.

Obiskovalec slovenskih misijonarjev-urednik „Katoliških misijonov“ pa je šel v septembru in oktobru na obisk tudi k misijonarjem na Madagaskar in v šest afriških dežel, med drugim v Zambijo, in je obiskal vsega skupaj skoraj 30 slovenskih misijonarjev in misijonark. To pot ni imel nobenega spremljevalca, ampak je vse sam fotografiral za „Katoliške misijone“, pa tudi **zvočno filmiral** vsa srečanja, vse postojanke, vernike pri službi božji, bolnike v misijonskih bolnišnicah, nekatere naravne lepote, itd. Tako mu je nastal nad pol-drugo uro trajajoči barvni zvočni film, v katerem gledamo naše drage misijonarje kar žive pred nami, ko se nam sami predstavljajo, čujemo njihovo govorjenje in smeh, njih razlaganje misijonskega področja in poslušamo in gledamo vernike pri njih svojiskih službah božjih, ob njihovem prelepem petju.

Obiskovalec namerava v ta namen iti v Cleveland in Chicago, morda tudi v Joliet, nato v Toronto in Montreal; iz Amerike bi obiskal misijonske prijatelje v Angliji, nato v Parizu in v Stuttgartu; nato namerava na Koroško, v Gorico in Trst ter končno v Rim, odkoder bi se preko Venezuele, kjer bi se tudi oglasil pri tamkajšnjih rojakih za kak dan, vrnil nazaj v Buenos Aires; tu bo pa nudil ta zvočni film rojakom za Misijonsko nedeljo, dočim bo verjetno za praznik Vseh svetih pohitel v 1.000 km oddaljeno Mendoza, da tudi tamkajšnjim Slovencem nudi ta svojevrstni misijonski užitek.

Prosimo, da obiskovalca slovenskega misijonskega polja in zaledja povsod blagohotno sprejmete in mu tudi po možnosti pomagate pri kritju stroškov filmanja in potovanja – s prostovoljnimi prispevki.

Lepo prosimo vse naročnike za čimprejšnjo poravnavo naročnine, zlasti kar je zaostalega. Pripominjamo, da je za prejšnje letnike plačati prav tako 20 dolarjev za vsako leto, kakor za letošnjega. Dosmrtnim naročnikom pa se-lepo priporočamo za darove v tiskovni sklad! Z združenimi močmi ohranjamo „Katoliške misijone“!

BARAGO NA OLTAR!

ALOJZIJ REBULA: DUH VELIKIH JEZER

Mohorjeva družba v Celju je v letošnjih Slovenskih večernicah (za l. 1980, zvezek 151, strani 310) izdala knjigo največjega sodobnega slovenskega katoliškega pisatelja ALOJZIJA REBULE: DUH VELIKIH JEZER, s podnaslovom „Lik Ireneja Friderika Baraga“. Knjigo smo že vsi nestrpno pričakovali. Brali smo namreč, da je pred leti znani kanadski baragoslovec Tone Zrnc CM, pisec Vodiča po Baragovih krajih ob Velikih jezerih, povabil tržaškega pisatelja Rebulo v svet Baragovega misijona in se je ta odzval. Od tedaj smo vedeli, da Rebula pripravlja knjigo o Baragu, ki je zdaj že prišla med ljudi.

Mislili smo, da piše Rebula leposlovno povest o Baragu, tako nekako, kakor jo je pisal, a ne končal Karel Mauser, seveda iz drugačnega gledanja, sodobnejšega prijema, v posebnem slogu in načinu. In dobili smo res knjigo velike leposlovne vrednosti, toda ne povesti, temveč nov življenjepis našega svetniškega kandidata, kakor ga more prikazati sodoben človek in umetnik ob podrobnem študiranju vseh dokumentov, ki so nam ohranjeni v knjigah, zbirkah in arhivih. Pa ob obisku narave Velikih jezer samih s pokrajinsko prvobitnostjo in zgodovinskimi ostanki misijonarjevega bivanja v njej, kamor je stopil pred 150-imi leti, v „lovišče indijanskih duš za Boga“ in na ledino svojega bodočega civilizacijskega oranja.

Rebula je napisal nov Baragov življenjepis. Ne prinaša nič novega, ne raziskuje arhivalij, da bi odkril novo gradivo o Baragu, pač pa se je naslonil na vse, kar mu je bilo dostopno od slovenskih in angleških pričevalcev in raziskovalcev misijonarjevega življenjepisa, od Vončine iz l. 1869 pa preko Ciglarjevih Baragovih pisem do znanega življenjepisa dr. Fr. Jakliča, ki ga je izdal prvič l. 1931 in pozneje kot begunec v Argentini (v založbi lazari-stov). S pridom je vpošteval vse, kar so pozneje ugotovili še slovenski raziskovalci v angleščini (dr. Čuješ, mons. Jezernik, Tone Zrnc) in Ameri-

kanec Bernard Lambert. Seveda tudi, kar mu je bilo dostopno iz zbirk inž. Jožeta Gregoriča, ki pa v celoti še niso na razpolago. Ne vem pa, če je uporabljal še po revijah raztreseno pionirsko gradivo ameriških slovenskih baragoslovcev, kakor so bili p. Hugo Bren OFM (katerega baragološki članki so izšli v knjigah!), pa p. Bernard Ambrožič OFM, zlasti pa p. dr. Kotnik OFM. Ta se je učil tudi otavščine, da po reviji Ave Maria lahko seznanja občinstvo z vsebino Baragovih nabožnih spisov, napisanih v evropskih in indijanskih jezikih. V bibliografiji jih ne navaja, kakor tudi ne nad dvajset let Baragovega vestnika, kjer zbira gradivo dr. Filip Žakelj in ga razlaga v različnih knjigah. Predpostavljam pa, da je vse to – zanj verjetno – poljubno gradivo vsebovano v navedbi, da „o nobenem Slovincu ni bilo objavljenega toliko pisanja, kakor o Baragu“. Toda Rebulo ni zanimala množica podatkov, ki predstavljajo „maso zvezde“, temveč nje „svetloba, spektralna razčlenitev božjega v zvezdi“, kot pravi v uvodu. Pač pa se je najbolj posluževal Jakličevega življenjepisa, ki je bil slej ko prej „kamnolom za zidake“, s katerimi je potem on gradil svojo stavbo; bila mu je „skala“, iz katere je srkal „med“, dasi mu je Jakličevo delo „brez psiholoških in slogovnih kvalitet“. Potrebo po novem formuliranju Jakličevega življenjepisa je čutil že pokojni prelat dr. Jakob Šolar, ki se je sam lotil zboljšane priredbe za celjsko Mohorjevo, pa je po prvih poglavjih umrl. Pač pa je zapustil za bodočnost misel, da „bi bilo prav gotovo potrebno, da bi čim prej dobili primerno izpopolnjen življenjepis v čim lepši obliki, da bi lahko vsi spoznali velikega misijonarja in njegovo delo.“ (Glej Baragov vestnik, avgusta 1978.)

In to misel pokojnega prelata šolarja je zdaj izpolnil pisatelj Alojz Rebula. V uvodu namreč izrečno povdarja, da noče pisati „romana“, kajti „prepričan je, da so svetniki prevelike stvaritve božje Domišljije, da bi prenesli pozlato človeško umišljenine“; hoče napisati le čisto zgodovinsko knjigo, brez vsake domišljijske primesi, ki ji je izhodišče izpričano biografsko gradivo. Pač pa ne zanika, da bi se upiral „pesniškemu izžarevanju samega gradiva, ker bi se s tem upiral dihu Skrivnosti, v kateri se giblemo in smo.“

Tako je bil Rebulov namen, izklesati iz objektivnega življenjskega gradiva lik Friderika Baraga, kakor se njemu osebno kaže iz „božjega duha“, ki je bil v njem in ga je ustvarjal v pokrajini Velikih jezer. Baragov svetniški duh je postal duh Velikih jezer, kakor je pesniško naslovil svoj nov Baragov življenjepis.

Ta življenjepis po gradivu pač ne more biti dosti različen od dotedanjih, kajti gradivo se ni toliko pomnožilo, da bi se Baragov življenjski tek spremenil. Vrednost novega dela je v tem, kako je pisec osvetlil in ovrednotil s svojega zornega kota določene dogodke življenja, in kako je tekst napisal „v čim lepši obliki“, to je, v obliki pisateljskega umetniškega osebnostnega sloga, ne suhoparnega znanstvenika, brez intuicije, poleta in brez upoštevanja estetske vrednosti besede. Lepe, polne, ekspresivne slovenske besede!

Nima smisla navajati po vsebinski plati Rebulov življenjepis, saj ga po datumih vsi dobro poznamo. Omenim naj le, da mu razpada v devet poglavij, katerih prve dve sta posvečeni Baragovi družini na gradovih v Mali vasi in v Trebnjem, šolanju v Ljubljani in bivanju na univerzi na Dunaju s povdarem občevanja s svetnikom sv. Dvoržakom (Hofbauerjem), končanja prava in odpovedi graščini, ljubezni in svetu, tihi novi maši in prvima dvema ka-

planskima službama v Šmartnem pri Kranju in v Metliki. Zanimiv je povdarek na Baragovo obnašanje ob nezakonskem materinstvu svoje najbolj ljubljene sestre Amalije v njenem 17. letu, ki je zanj svetniško pomembnejše, kot druge hagiografske malenkosti, ki jih starejši življenjepisci omenjajo, dočim Amalijino zadevo nekako sramežljivo zamolčujejo. V janzenističnem hladnem verskem okolju je Baraga obnavljal živo romantično versko toploto, ki mu je narekovala njegove molitvenike (Dušno pašo...) in mu je ob klicu iz Amerike po misijonarjih rodila sklep, odzvati se širjenju kraljestva med Indijanci. Odšel je iz Metlike ob joku ljudstva in ironičnem zasmehu duhovnikov: „Sveti Baraga, Bog te nesi!“

To obdobje, ki ga je Mauser leposlovno obdelal v romanu (1. del) na 190 straneh, je Rebula podal na komaj 40 straneh zgoščenega teksta, ki se bere kakor sodobni esej o Baragovih duhovnih temeljih njegovega poznejšega misijonskega apostolata, ki ga je začel prav pred 150 leti, spomladi l. 1831.

Nadaljnih 250 strani je posvečeno resnično njegovemu obširnemu misijonskemu ozemlju, ki je bilo večje, kot je bila v njegovem času celotna Avstro-ogrska država!

To je bilo odslej do smrti njegovo „lovišče duš“, kjer je krščeval v goveči ljubezni do Boga in njegovega božjega kraljestva poslej čez 35 let. To so leta v ozemlju Velikih jezer med Kanado in ZDA, ki jih je napolnjeval s svojim duhom katoliškega apostolata na širnih pionirskih misijonskih postajah v Krivem drevesu (V sencu Krivega drevesa), v Veliki reki (Pijana reka), v La Pointu (Ptice čez apostolske otoke) in v L'Anse (Zvon nad redukcijo). V delu „na terenu“ ga je papež Pij IX imenoval (Breve Pija IX.) za apostolskega vikarja in pomožnega škofa. Posvečen je bil 1. XI. 1851 v Cincinatski stolnici, s sedežem v Sault Sainte Marie in si je privzel v svoj grb geslo *Unum est necesarium / Le eno je potrebno* (poglavje „Episcopus Marianopolitanus“). L. 1857 je postal pravi rezidenčni škof „slej ko prej s sedežem v eni sposojeni sobi in brez dolarja v žepu“ in s 13 duhovniki na tako ogromnem prostoru! Iz Sault Ste Marie je l. 1866 prenesel sedež škofije v Marquette, kjer je umrl 19. januarja l. 1868.

V tem zunanem življenjskem okviru je prikazal Rebula duha teh Velikih jezer, to je duhovni lik Ireneja Friderika Baraga, njegovo ogromno vero v Kristusa in njegov neutrudljivi, nadčloveški napor za širjenje Njegovega kraljestva med Indijanci. S peresom pravega pisatelja in z vidika današnjega ekumenskega kristjana, kot se kaže v pripombah od sporih med krščanskimi cerkvami (ob bojih s protestanti) ali ob pojmovanju pokoncilskega gledanja na zveličanje nekrščencev; ob razmerju katoličanov kot konservativcev ob revolucionarnih pojavih in podobno. Baragovo delo je poudarjeno prvenstveno kot delo med pogani za zveličanje duš; pa tudi kot delo za civilizacijo teh primitivnih ljudstev (tako v boju proti pijančevanju, v učenju gradnje hiš in šolanju otrok, zlasti pa v pisanju in izdajanju knjig v indijanščini). To zadnje ga postavlja med pionirje knjižne indijanščine (molitveniki, slovar...) in ga uvršča med take versko-kulturne ustvarjalce, kakor sta bila sv. Ciril in Metod v območju in v začetku slovanskega misijonarstva. V vsem Baragovem življenju in delu pa je poudarjena njegova svetniška osebnost, kar je v skladu z avtorjevo uvodno mislijo, da se Cerkev v najbolj upadlih časih prenavlja po „čudežih svetosti.“ Zgled takega „čudeža svetosti“ v razsvet-

ljenem veku XIX je Rebula poleg Newmana in arškega župnika Vianneya, lurške Bernardke pa sv. Janeza Bosca in najnovejšega razglašenca Cottolenga in Terezije Martin (Terezije Deteta Jezusa) tudi naš Baraga.

Obenem z opisom Baragove misijonske vne me je tudi zanimivo podana pomoč Slovenije indijanskemu misijonu. Ni ta zveza samo njegova sestra Amalija, ki je zbirala darove zanj, ne le sestra Antonija, ki je prišla za njim v Ameriko, tudi sam je obiskal dvakrat domovino predvsem zato, da bi pridobil sredstev za misijon, pa novih duhovnikov-Slovencev, ki jih je vabil k sebi in so bili pozneje njegovi nasledniki-škofi med Indijanci in naseljenci. Vse to je bila njegova tesna zveza s Slovenijo. Pa še več: tudi njegovo pisanje knjig v slovenščini za rojake doma. Rebula je lepo poudaril zvezo Baraga s Slomškom, to srečanje dveh predstavnikov slovenskega „čudeža svetosti“.

* * *

Tako nam je Rebula izpolnil naš pričakovanje šolarjevo zamisel po novem življenjepisu, ki bi ga napisal pisatelj v lepi obliki. Ta je zdaj v naših rokah. Resnično: bere se kot **esejistično** delo, ki je svoja zvrst loposlovnega umetniškega pisanja. Tako je Rebula kljub vsemu dal leposlovno delo, dasi se je strogo držal ugotovljenih dejstev in ni hotel niti malo zaiti v domišljijski svet. Ni podal biografskega romana, temveč umetniško in osebnostno narisano in analizirano duhovni lik svetniškega moža, ki se je odpovedal vsemu in posvetil vse svoje življenjske sile službi Bogu in Cerkvi. In civilizaciji.

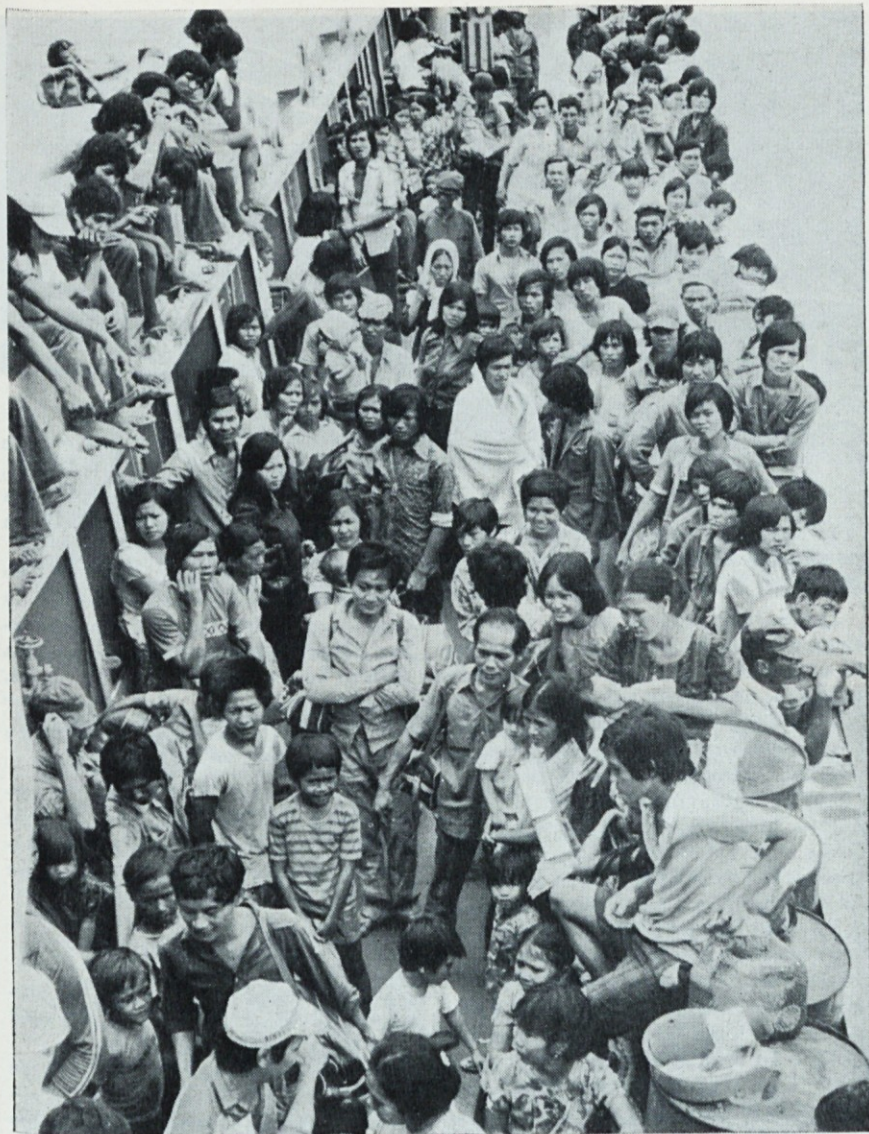
Dobili smo novo, moderno in napeto pisano Baragovo biografijo.

Na koncu je dodal Rebula pregled Baragovega življenja po letnicah in glavnih dogodkih v svetu v njegovi dobi. (Tu omenim neskladje letnice Baragovega rojstva: v tem pregledu je 29. 6. 1797, dočim je naveden na strani 11 v tekstu 29. 6. 1793.)

Za sklep Rebula navaja **vire**, po katerih je pisal življenjepis. Kot je videti, se je najbolj zanašal na Baragovo korespondenco in njegov dnevnik. Zanimivo je, da je Mauserjev nedokončani roman o Baragu dopolnil že lani (1980) p. dr. Kotnik OFM z izpisi citatov iz tega škofovskega dnevnika, kjer Baraga z **lastnimi besedami** nadaljuje Mauserjevo pripovedovanje. Tako se Mauserjev **roman**, ki je že dotiskan – kot vemo – v celovski Mohorjevi, konča zgolj z **dokumentarnim gradivom** nalik Rebulu, ki mu je tudi služil za glavni vir. Zdi se mi ta opomba potrebna, da ne bo kdo dopolnitve Mauserjevega romana pripisoval morda imitaciji Rebulovega življenjepisa. Le skupnim virom.

Dr. Tine Debeljak.

Ker gori ocenjenega Rebulovega življenjepisa z'epa ne bomo dobili v izseljenstvo, kajti je izšel kot redno izdanje Celjske Mohorjeve družbe samo za naročnike, priporočamo vsem misijonskim prijateljem dr. Jakličev življenjepis Barage, ki je bil, kot pravi avtor sam, Rebula „kamnaolom za zidake“, skala, iz katere je srkal „med“ dragocenih podatkov o Baragovem življenju. — Cena v karton vezani knjigi s številnimi slikami je samo 10 dolarjev. Naroča se pri „Katoliških misijonih“; čeki na ime Ladislav Lenček. — Poslužite se prilike, dokler je knjiga še v zalogi!

Azijski begunci, natrpani na ladji. . .

A Z I J A

FORMOZA

Iz Lotunga nam 5. januarja piše misijonski zdravnik dr. JANEZ JANEŽ:

„Leta 1952 smo tu začeli delo, in sicer v hišici, ki Vam nje fotografijo tu prilagam. V reviji, ki Vam jo tudi pošiljam, pa najdete sliko načrta nove stavbe, ki jo zdaj dokončavajo in o kateri sem Vam pisal. Poslopje bo povezano z ostalimi bolniškimi prostori, kakor ste jih videli, ko ste bili tu. Zidava hitro napreduje, kajti vse se dela s pomočjo modernih strojev. Zdaj končujejo peto nadstropje in pripravljajo za zadnje – šesto. Morda bo za božič 1981 že mogoče sprejemati v novo poslopje bolnike. V dveh, treh mesecih bo zidava končana, nato pride urejevanje in oprema notranjih prostorov. Poslopje bo res veliko in prostorno. Uradna otvoritev bo pa verjetno leta 1982, ko bodo slavili 30-letnico bolnice v Lotungu.

Moje zdravje je odlično, dela preveč kot vedno, za pisanje pa zelo malo časa, še manj pa razpoložnja. Za kake sestavke mora biti človek spočit in prespan...

Na otoku je vse mirno, življenje se naprej razvija, vsi so zadovoljni, da je Reagen v Beli hiši, kajti je na naši strani. V zadnjih letih je bil on dvakrat na Formozi.

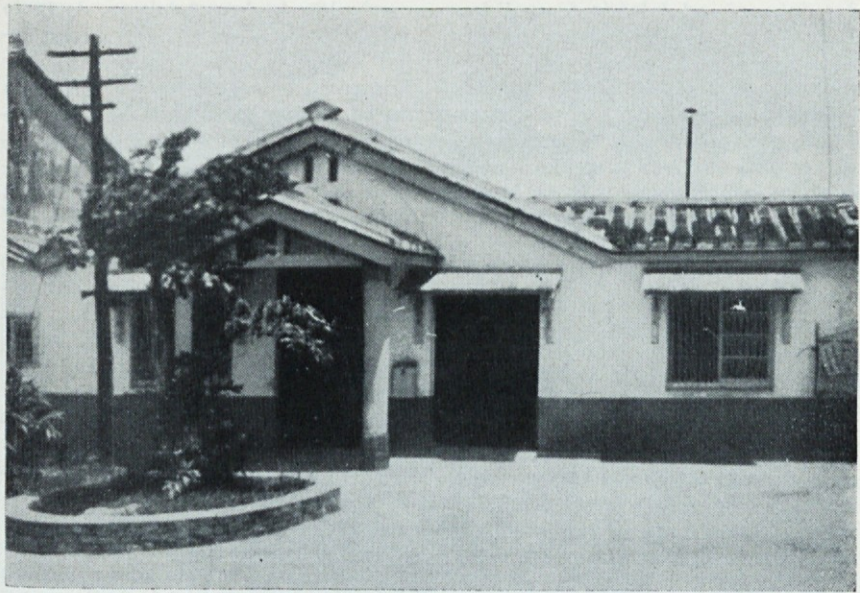
Stopil sem v obletnice: Medicino sem začel študirati leta 1931 in bo torej letos 50 let, kar se s tem ukvarjam. Med Kitajce sem se podal leta 1948 in bo letos poteklo polnih 33 let, tretjina stoletja... Moj Bog, star sem in se tega niti ne bi zavedal, če ne bi gledal na številke...“

Z istega otoka Formoza nam je poslala mali kitajski koledar in v njem božično ter novoletno voščilo s. ROZALIJA BRILEJ. Upamo, da se nam bo tudi s kakim pismom oglasila.

HONG KONG

Od tu je pisala s. ANICA MIKLAVČIČ, ki nam v dveh pismih med drugim tudi tole pove:

„Jaz sem tu le začasno; moje srce je v notranjosti Kitajske. Tam Cerkev napreduje, katoličanov je vedno več. Za Božič so odprli več katoliških cerkva, v katere prihajajo ljudje od daleč. V Shanghaju so imeli zelo slovesno polnočnico v lepo prenovljeni cerkvi. Nekateri verniki so prišli že

V tej'e hišici so pred 28 leti začeli delati komilijanci z našim dr. Janežem. Med tem je zrasla tu velika moderna bolnišnica in konec tega leto upcjo odpreti tale najnovejši nje del, ki ga zdaj zidajo.

dva dni preje od daleč in so spali kar v cerkvi. Vlada verska svoboda, nihče ne ovira razvoja vere. Da bi se le še sporazumeli s Sveto Stolico! Potem bodo šli spet misijonarji in misijonarki na Kitajsko, in z njimi jaz... Protestanti so imeli tu veliko sinodo. Zdaj so odprli semenišče za bodoče pastorej. Budisti so v Pekingu obnovili neko znamenito pagodo in so sprejeli 31 mladih meniških kandidatov v žoltih haljah in z ostrženimi glavami.

Tukaj obiskujem uboge bolnike, ki potrebujejo pomoči, in vse prav pride, kar mi Vi pošljete. Ob vseh velikih palačah in nebotičnikih v Hongkongu je zelo veliko revežev. Celo na cerkvenih vratih vidiš ob nedeljah ženice, ki ljubeznivo prosijo miloščin. Kaj takega, da bi ljudje prosili, na Formozi nikdar nisem doživela.“

INDIJA

Iz Bombaya nam piše koncem novembra 1980 s. KONRADINA RESNIK:

„Ko sem bila radi zdravja pri zdravniku, mi najprej reče, da mi oči zelo pešajo, in sem se zdravila. Ko se mi je to malo izboljšalo, sem pa začela dobivati vročinc, ki je ni bilo mogče zbiti doli. Rentgen je pokazal, da moja pljuča niso v redu, in sem jemala antibiotike, da sem komaj stala. Zdaj že spet lahko delam.

Res je dela stalno dovolj, saj je bolnišnica vedno polna. To leto je prišlo k nam zelo veliko Arabcev in v Indijo sploh. Nekdo mi je rekel, da je Bog dal Judom možgane, Arabcem pa petrolej. In res, prvi so zelo čisti, drugi pa ravno nasprotno, no, pa se vseeno zelo dobro razumemo, le veliko dobre volje je treba in potrpežljivosti.

Misijonskim prijateljem priporočam v molitev mojo sestro, ki je

umrla 18. oktobra. Želela je, da bi jo jaz še preje obiskala, kar mi pa tedaj seveda ni bilo mogoče, saj sem bila sama bolna. Če bo vse v redu in mi bo zdravje dopuščalo, bom šla domov leta 1981, za mojo 50-letnico redovništva. Domači me vabijo, naj pridem, a tudi jaz bi rada še enkrat videla našo lepo in drago Slovenijo.“

Iz Dum Duma pri Kalkuti nam piše s. TEREZIJA MEDVEŠČEK sredi decembra lani:

„Ne morete si predstavljati, koliko veselja in poguma mi je dalo Vaše drago pismo s tako lepim čekom, ki bo uporabljen za najbolj potrebne. En del bo za dve dekleti, ki morata iti v Shillong za nadaljevanje študija pred vstopom v aspirantat za sestre.

Zdaj sem precej zaposlena s priravo paketov za božič našim revežem, pa tudi, ker smo zdaj v mesecu počitnic, pa so šle tri indijske sestre domov za nekaj dni obiskat sorodnike; taki obiski med ljudmi vzbude navadno tudi ta in oni poklic.

Sporočila sem Vam, da naše sestre mislijo tu blizu odpreti novo postojanko za najbolj revno domače prebivalstvo. Te ljudi sem obiskala že štirikrat in bi tudi rada delovala med njimi, pa mi za sedaj ni mogoče, ker imam zelo slabe oči, morda v prihodnje. Levo oko mi bodo operirali in ne vem, kako dolgo Vam ne bom mogla pisati. Priporočam se Vam v molitev, da bi se mi vid zboljšal in bi mogla še kaj narediti za te uboge Indijce.“

Iz indijske zvezne države Goe se nam je za Sveti dan oglasil tudi br. Ludvik Zabret SDB: „Naše težave še kar naprej obstajajo. Najprej je nastopila tista, ko so hoteli pogani na našem zemljišču zidati tempelj. Zdaj si pa lastijo kar vse naše nasade in so na podlagi nekega podkupljenega

Zgoraj s. Terezija Medvešček z nekaterimi učiteljic, ki poučujejo na njihovi šoli; spodaj ista misijonarka v družbi s Pavlom Bernikom SDB.

sodnika v Goi dobili papir, da so nam vse izropali. No, potem smo se pritožili na višje sodišče v New Delhiju, ki je izdalo ukrep proti sodišču v Goi, pa imamo zaenkrat mir. Temu nasprotovanju misijonu je na čelu neki politik iz mesta, ki ima za seboj skupino propadlih ljudi, ki hočejo le na račun drugih živeti. Mi imamo veliko zaupanja v Marijino pomoč in božje varstvo, kar pogosto otipljivo občutimo, zlasti ker bi nam nasprotniki mogli povzročiti požig, kar se pa še ni zgodilo.

Naše delo med mladino gre lepo naprej. Tudi naša vas je narasla na 54 družin; škoda, da trenutno ne moremo postavljati zidanih hišic za ljudi. Mladi sobratje so zelo delavni in uspešni. Ravnatelj je trenutno v Rimu na nekem tečaju in se vrne spo-

mladi. Tu imam sedaj mladega sobrata, ki naj bi bil moj naslednik na tej farmi, in ga pridno vpeljujem v vse delo, da bo moglo iti tudi brez mene naprej. Tako že drugič v 33 letih oddajam moje poljedelske podvige v domače indijske roke, da bodo nadaljevali z delom v pomoč revni indijski mladini in družinam.“

TAJSKA

Zadnji dan leta nam je pisala s. KSAVERIJA PIRC O.S.U. iz Bangkoka:

„Na Tajskem pričnemo jutri leto 2524 po Budi. Bog blagoslovi to lju-bo deželo! Nad 100.000 beguncev je še vedno tu. Svet se je naveličal pošiljati podpore, sprejemati brezdomce. Ti pa čakajo in trpijo in Tajska z njimi. Ni lahko preživljati toliko množic, ko imajo mnogi Tajci le po en obrok hrane na dan. Velika večina beguncev so ženske in otroci. Počasi jih bo Tajska asimilirala. Kampudža kot narod pa bo izginila. Jeziki dežel Laos, Vietnam, Kampudža so zelo slični tajščini. Te dežele so tvorile v prejšnjih stoletjih Tonkin.“

Naša provincijalka, sestra Racini, nam je rekla pred nekaj dnevi: „Tudi jaz sem otrok beguncev. Moj praded je ubežal iz Vietnama, ker je bilo hudo preganjanje kristjanov. Našel je zavetje na Tajskem in tu osnoval krščansko družino.“

Osebnost sem pa kar lepo zdrava in pridno poučujem kakih 40 ur na teden, večinoma posebne ure. V šolski sobi le risanje in petje. Kar mi je domovina dala po Jakopiču in Glasbeni Matici, še vedno bogati Tajsko. Pri posebnih urah ima človek lepo priliko osebnega stika. Pozornost učiteljice gre samo eni učenki, medtem ko se v šolski sobi razdeli med

40 in več. In tako se snuje krepko prijateljstvo in trajen krščanski vpliv.

Posebna zahvala za božičnih 200 dolarjev. Kako prav nam pridejo! Še vedno prezidavamc, pri Vas pa zidate Dom sv. Vincencija za onemogle. Domovi za ostarele rastejo po vsem svetu. Družine nimajo več časa, da bi skrbele za ostarele člane. Nikjer ni pač tako lepo na starost kot v samostanih. Tu kar pozabimo na leta... večna mladost se že sveti izza obzorja...“

INDONEZIJA

Z otoka Jave se je iz glavnega mesta Indonezije Jakarte oglasila s pismom s prvega januarja letošnjega leta s. DEODATA HOČEVAR, tudi uršulinka:

„Vaše božična in novoletna voščila sem z veseljem prejela. Bog povrni za ček za 300 dolarjev iz sklada KM za leto 1980! Vsem prijateljem misijonov in dobrotnikom se iz srca zahvaljujem! Da bi Vas vse Gospod spremljal s svojo vsemogočno milostjo v letu 1981, je in bo moja vsakdanja molitev.“

Moj obisk v domovini je bil lep, toda po mnenju mojih domačih prekratek. Res je bil zelo obložen. Veliko sem potovala od kraja do kraja in govorila o misijonih v Indoneziji. Dcma sem bila zelo malo, toda ni bilo mogoče drugače. Še zadnji večer pred odhodom sem predavala v semenišču v Vipavi. Nič ne de; z velikim veseljem sem se skušala odzvati povabilom v upanju, da bi se Gospod po moji navzočnosti razodel dušam in jih pritegnil nase. Moj brat Tone je župnik pri cerkvi Kristusa Kralja v Beogradu. Bila sem tudi pri njem in predavala v cerkvah in v samostanih. Imela sem precej lepih diapozitivov in ljudje so z zanimanjem prisluhnili predavanjem. V Srbiji sva z

K tej sliki, ki nam jo je poslala s. Františka Novak OSU, je le-ta zapisala: „Oktobra 1979 sem šla na zborovanje v Bangkok in seveda obiskala drago s. Ksaverijo in jo tudi zadela v živo pri klavirju. Lotusovo cvetje na sliki nad klavirjem je slikarsko delo s. Ksaverije.“

bratom obiskala več znamenitih krajev in tudi pravoslavnih samostanov. Povsod so nas sprejeli ljubeznivo. Tudi v Titogradu sem obiskala Vaše sbrate in pri morju obiskala kraje, ki so veliko trpeli od potresa.

Brat in seveda sestra sta mi skušala kar najbolj mogoče oplešati moj obisk v domovini. Gospod me je v ljubeči pozornosti vidno spremljal ob vsakem koraku. Kako naj se mu dostojno zahvalim? V Kristusu in po Kristusu!

11. novembra sem odletela v Amsterdam in ostala dva dni v našem samostanu v Drisbergen. 13. novembra sem zapustila Amsterdam in 14. novembra sem že dospela v Jakarta. Takoj sem se vrgla v svoje šolsko in socialno delo. Pred praznikom sem z učenci obiskala več sirotišnic in skušala razveseliti sirote z darovi, ki so jih darovali učenci. Sedaj imamo par

dni prosto. 5. januarja začnemo drugi seminar.“

AFRIKA ETIOPIJA

S. dr. JANJA ŽUŽEK iz družbe Misijonskih zdravstvenih sester, ki deluje v Attat bolnici kakih 170 km od Addis Abebe, vošči vesele praznike in blagoslovljeno novo leto vsem misijonskim prijateljem, potem pa dodaja:

„Bila sem 14 dni tu sama, kajti sosestra, indijska zdravnica je odšla na počitnice. Danes sem prvi dan prosta in pišem za Božič.“

Pred tremi dnevi se je blizu nas zgodila grozna nesreča. Ljudje iz bližnje vasice so se spravili na tovorni avto za prevažanje peska in kamenja. Pa je vozač med hitro vožnjo pomotoma potegnil za napačno ročico in tla tovornjaka so se nagnila,

ljudi pa stresala na cesto. Trije so bili na mestu mrtvi, 13 jih je bilo težko ranjenih, ostali lažje. Avto je tako stresal ljudi 500 m daleč; vse je sicer kričalo, a voznik ni takoj slišal. Se razume, da sem imela v bolnici tiste dni posebno veliko dela.

Naš škof, ki smo ga tu čakali radi nakupa naše nove hiše v Addis Abebi, je v Rimu zbolel, a hišo smo kljub temu kupile in v kratkem se bomo preselile skupaj s postulantkami. Molite, da bi jih bilo še več!“

SEVERNIM YEMEN

V tej deželi živi in dela že nekaj let rodna in družbena sestra s. Janje, dr. TEREZIJA ŽUŽEK, ki se nam je oglasila dan po Božiču iz kraja Hodeidah:

„23. tega meseca je minilo ravno pet let, kar sem priletela v to deželo. Kako hitro so ta leta minila! Škoda, da med tem ni mogla priti semkaj še kaka druga sestra iz naše kongregacije. Tudi drugi redovi imajo iste težave in se težko ustalé v takih krajih kot je ta, ki so zelo zahtevni in terjajo veliko od človeka, duševno in telesno.

Obiskovalec afriških misijonarjev ni mogel do mene, ker tudi jaz nisem mogla imeti za ta obisk možnosti. To se mi ni zgodilo le pri njegovem primeru, ampak še pri več drugih iz moje kongregacije, ki so me želeli obiskat, pa me niso mogli. Tako sem že pet let samevala v tej vsestranski pustinji. Kljub temu sem neutrudno sejala po svojih močeh božje seme, največ z molitvijo in žrtvovanjem. Spoznavala sem ljudi in njihove probleme. Arabci imajo veliko, sprejemljivo dušo, razumevajočo naravo, a zelo ljubijo svobodo. Razpoloženje do tujcev se je zadnje čase zelo spremenilo; ko so nekoliko napredovali v gotovem smislu, se čutijo že bolj

neodvisne in jim tujci ne pomenijo več toliko. Zato moramo tisti, ki živimo med njimi in od katerih nas je le peščica katoličanov, koncentrirati naše sile v notranjosti, zgrajeni po Gospodovih besedah, na evangeliju. Naša skupinica je resnično uboga Cerkev kot je bil Kristus. Trudimo se graditi župnijo brez ustanove: družbo src, ki bodo v povezanosti trdne kot skala, src, ki jih bo razsvetljevala luč, izhajajoča z betlehemskih poljan. Taka Cerkev naj bi z življenjem in delovanjem pričala, da se je Sin božji učlovečil, da biva med nami.

Molite za to najvažnejšo postojanko misijona v Hodeidah. Molite za misijonske poklice, ki jih je povsod premalo, molite za potrebe Cerkve v svetu! Vsaka škofovska konferenca pride do istega zaključka: misijonarji, ki se starajo, ostanejo brez mladih naslednikov...“

SLONOKOŠČENA OBALA

Od tukajšnje vedno večje skupine slovenskih misijonarjev in misijonark imamo nekaj več pisem, ki nam pojasnjujejo to in ono iz življenja in dela v tem misijonu.

Zelo pridni dopisnik PAVEL BAJEC, ki deluje na misijonu v Divo, nam v začetku decembra vošči za Božič in novo leto in se obenem zahvaljuje za vse, kar smo storili za njegov misijon v preteklem letu, in se priporoča v molitev. V drugem pismu iz srede decembra pa se zahvaljuje za poslano čeko, o katerih pravi, da jih tamkaj z lahkoto vnovčijo. In nadaljuje:

„Denar bomo porabili za nakup zdravil za našo ambulanto, ki jo vodi italijanska misijonarka. Zdravila bo potem prodajala po veliko nižji ceni, zastonj pa jih ne dajemo, razen v posebno težkih primerih revščine;

ljudi ne smemo razvajati. Kar potem misijonarka dobi za zdravila od ljudi, s tem more kupiti še več zdravil, spet zanje.

Pred nami je Božič, priprava na praznik, veliko dela, potov in truda. Ko bi vsaj ljudje globlje razumeli veliko skrivnost učlovečenja! Molite, da jim Bog nakloni to milost!“

Pisal nam je kratko tudi njegov brat IVAN, ki je prvi prišel v ta misijon; tudi on piše sredi decembra, in sicer iz misijona Fresco, kjer deluje. Zahvaljuje se za vse, kar smo jim storili v preteklem letu, in nam vošči vsem vesel Božič in obilje božičnega blagoslova v novem letu.

Oglasile so se nam tudi sestre, katere so zdaj na misijonu Fresco kar štiri. Najprej nam je pisala s. ŠTEFANA SEVER, ki se zahvaljuje za poslani ji denar in vošči za praznike in novo leto, potem pa odgovarja na naše vprašanje glede novih sester, ki so prišle tja na pomoč:

„S. Fras Vam bo sama pisala. Druge sestra, ki je bolničarka, se imenuje s. Bernarda Jurkovič. Pred vojno je hodila v trgovsko šolo in bila uradnica. Med vojno pa se je umaknila v Avstrijo in delala v taborišču ter tam spoznala naše sestre in se jim je pridružila. Od leta 1949 do 1950 je delala novicijat in medicinsko šolo v Franciji. Tam je bila v službi bolnikov do lani, ko je odšla sem na Slonokoščeno obalo. Naslednja je slovenska zdravnica, ki je tudi naša sosestra, in sicer se imenuje s. Anica Starman; ima šele nekaj čez 30 let. Deluje v Fresco kot zdravnica in država jo kot tako prizna. Delo pa je zelo težko, ker mora delati čudeže z nič...“

Tukaj se začanja suha doba, v kateri je težje delati. A za nas je še dva meseca polna delovna doba, zato

hodimo po vaseh in skušamo ljudem pomagati po najboljših močeh.“

Pismu s. štefane je pripisala tudi nekaj vrstic s. EMANUELA FRAS, ki tudi vošči in obljublja pismo v bližnjih dneh. Besedo je držala in nam 8. januarja pisala tole pismo:

„Veste, da je naša prva tukajšnja misijonarka s. Magdalena Černe morala radi zdravja nazaj v Francijo. Namesto nje je bila sem poslana s. Bernarda Jurkovič iz Ljubljane, ki je vstopila v našo družbo v Franciji in je medicinska sestra. Od meseca maja je pa pri nas tudi s. Anica Starman iz Maribora, ki je zdravnica. Del svojih študijev je opravila v Franciji, kjer je tudi vstopila v našo kongregacijo. Ona je nameščena v Fresco, kjer naj bi iz dispanzerja razvila bolnišnico, dočim porodnišnica že obstaja.“

V vsem misijonu nas je 6 sester in dva duhovnika, eden Francoz, eden pa naš Ivan Bajec. Sestre smo 4 Slovenke, ena je Francozinja in ena Avstrijka, vse iz iste kongregacije, bivše Slovenjebistriške šolske sestre, ki smo imele hišo tudi v šiški pri Ljubljani. Naše sestre so tukaj od novembra 1974. Osebnostno sem prišla prvič na obisk leta 1975 in drugič leta 1978 s sestro Anico Starman, ki je bila takrat novinka; ostali sva tam sedem mesecev. Novembra 1979 sem bila prosta obveznosti v Franciji in sem zaprosila za Afriko, čeprav že 65 let stara, ko vem, da človek navadno ne začne s kakim novim delovanjem. Mislila sem in sem danes še vedno istih misli, da se človek tudi v teh letih, če mu zdravje dopušča, lahko loti kakega koristnega dela v misijonih, tako so druge, mlajše moči prestejše za delovanje med ljudmi na zdravstvenem polju, kar zahteva celega človeka.“

KENYJA

V tej deželi od Slovencev deluje dobro leto dni salezijanski brat ŠTEFAN BURJA, ki nam je tudi pisal za praznike in se obenem zahvalil za dar, ki smo mu ga poslali. Sporoča, da so sedaj salezijanci dokončno prevzeli faro v Siakago, kjer sta bila Burja in njegov sobrat-duhovnik že pol leta, da se vpeljeta, in kjer je Burjo obiskal naš urednik pred nekaj meseci. Misijon so ustanovili in doglej vodili misijonarji iz družbe Istituto della Consolata, italijanska misijonska družba, ki je že veliko storila za pokristjanjenje Kenyje. Misijonar Štefan Burja piše, da sta zdaj s sobratom Darijem na misijonu sama in da morata delati čudeže spričo še nepopolnega znanja domačega jezika in poznanja domačinov.

TOGO

Frančiškan EVGEN KETIŠ piše za Božič in pravi, da bi nam prav za prav imel voščiti praznike iz Slovenije, kamor bi moral iti na dopust. Takole pravi:

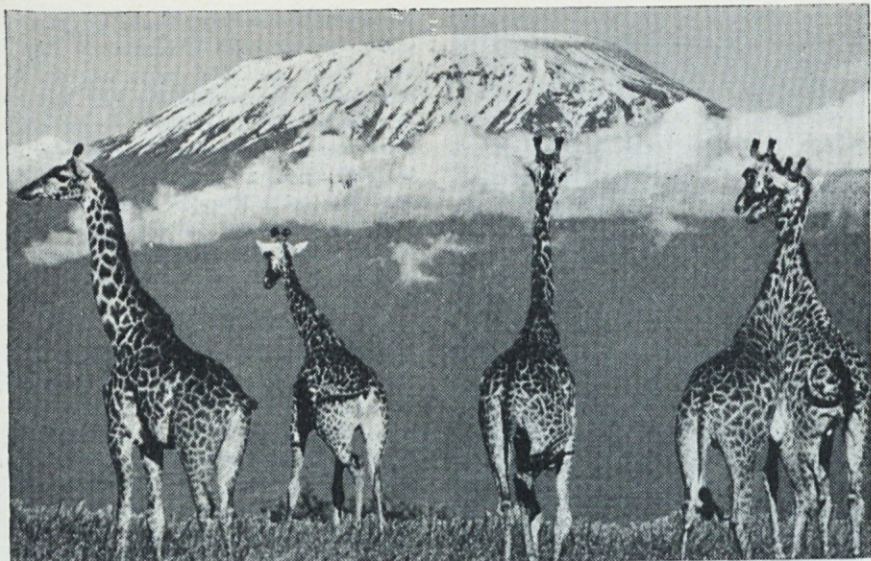
„Požrešni termiti so me zadržali, ker so mi spodjedli cerkev v San-teju in se je zadnja stena porušila. Ostalo zidovje se drži še pokoncu, ker je suha dcba in vse otrdne kot pri nas pozimi, ko vse zmrzne. Ta teden sem začel z zidavo nove cerkve in vem, da mi bodo dobra srca priskočila na pomoč. P. Hugo se je tudi vrnil in je polnih rok dela po svojih naseljih.“

LIBERIJA

Od tu nam je 1. avgusta 1980 pisal rojak iz Združenih držav ALOJ-

K teje sliki je misijonar Ketiš takole zapisal: „Svojo srebrno mašo sem obhajal med mojimi črnimi brati. Bilo je lepo in skromno. Nekaj besed mi je spregovoril p. Jože, Hrvat. P. Milan Kadunc je prišel šele popoldne radi zaposlenosti na svoji fari.“

Slika, ki nam jo je poslal misijonar Rozman in ki nam kaže goro Kilimandžaro, na katere vrhu je maševal.

ZIJ RINK. Zahvaljuje se za dar, potem pa poroča:

„Tu v Liberiji gre vse kar dobro. Nova vojaška vlada nam je že obljubila, da nam bo odobrila redijsko oddajo, in mislimo, da bomo proti koncu leta z oddajami že lahko začeli. Naš škof je mene poveril, da vse oddaje organiziram.

Poleg tega še vedno poučujem 4 - 5 ur dnevno; živim skupaj z brati sv. Križa, kjer je sedaj vsega skupaj šest sobratov. Poleg tega mi je škof naložil še župnijo, ki je 40 milj oddaljena od nas in kjer preživim vsak konec tedna. Pri tej župniji delujejo misijonarke Instituta Consolata; dve sestri sta iz Brazilije, dve pa iz Italije.

Tako sem z delom kar precej obložen, a se vseeno počutim zelo srečnega. Upam, da me bo Bog še naprej blagoslavljal z zdravjem in bom mogoč ostati v Afriki še veliko let.“

TANZANIJA

Beneški orjak p. EMIL ČUK nam v začetku decembra vošči za praznike in novo leto in tole poroča:

„Do 13. januarja, dan, ko se začne šolski pouk, nimam poučevanja verouka v treh razredih; Tudi pri gradnji je manj nuje. Hvala Bogu, zdrav sem kar vedno. Prav danes je ravno prva obletnica, kar sem nastavljen tu v Kipengere. Ta kraj je nad 2.000 m rad morjem. Zdaj se je že začela deževna doba. Kmetovalci so se vrgli na obdelovanje zemlje. Žal ni mogoče nabaviti umetnih gnojil in brez leteh bodo sadovi njihovega truda bolj skromni.“

ZAMBIJA

Misijonar c. STANKO ROZMAN S.J., ki vodi misijon v Mumbwi, nam je poslal zelo lepo razglednico z žirafami v ospredju in s krasno najvišjo goro Afrike Kilimandžaro v

ozadju. Še bolj zanimivo je pa to, kar je napisal na hrbtni strani razglednice: Pravi, da se je 18. XII. povzpел na to goro, kjer je tudi maševal na vrhu. Tudi to je bil misijonski podvig: na vrhu afriškega kontinenta povzdigniti sveto Hostijo in zveličavni Kelih in v posvetilnih besedah reči: ki se za vas in za vse preliva v odrešenje grehov. . .

Iz te dežele nam je pisal tudi o. RADKO RUDEŽ S.J., ki deluje v najbolj vroči dolini dežele, v Katondwe. Iz njegovega poročila povzema-mo sledeče:

„Pred dvema letoma me je napadla spalna bolezen in me skoraj ugonobila, kakor nekatere druge tu v našem kraju, zdaj pa se zdravim za reko drugo boleznijo, ki jo bom moral prenašati pač do smrti. Vendar kljub temu je treba stalno delati, in sicer trdo. Tu smo trije duhovniki. Naša dolina je kakih 300 km oddaljena od Lusake, ki je nam najbližje mesto, nahajamo se pa na meji z Mozambikom in Zimbabwe (bivše Rodezije). Moja dva tovariša skrbita za tretjino dežele, jaz pa za ostali dve tretjini. Tako na njunem področju kot na mojem je po pet podružnic misijona. A to niso podružnice v našem pomenu besede, ampak so kakor župnije, ki ima vsaka tudi svojo šolo s kakimi 200 učenci, kar da idejo o številu prebivalstva tamkaj. V teh centrih imam organizirane temeljne skupnosti, ki lepo sodelujejo, tako da imam v njih veliko krstov in porok. Škoda, da človek ne more biti na vsaki teh postojank po večkrat na teden, da bi mogli imeti tam tudi Najsvetejše hranjeno. Saj se pristno krščanstvo rojeva ob vsakdanjem obhajilu, ob Najsvetejšem, z organizacijami, zlasti mladinskimi, in s stalnim kontaktom med verniki in misi-

jonarjem. Feira, ki je sedež guvernerja, ob izlivu reke Luangwa v Zambezi, ki je tudi pod mojo oskrbo, bi bila lahko krasno uspevajoča župnija, če bi bil tam stalni duhovnik. Prav tam, ob rdečem Zimbabwe in še bolj rdečem Mozambiku, bi bilo odlično, imeti krepko krščansko živčo postojanko, kjer bi se pokazal blagodejni vpliv krščanske vere in prakse.“

BURUNDI

Iz Rukago sta se nam oglasila isti dan v začetku januarja tako Avgust Horvat kot Bogdana Kavčič, ki deluje kakih 5 km stran od Rukago na misijonu sester usmiljenk, pa pride pogosto v Rukago, kjer je sedež misijonskega delovanja, ker župnija.

AVGUST HORVAT SDB nam tole piše:

„Misijonar Mlinarič se še ni vrnil, a pričakujemo ga čez deset dni; prinesel bo gotovo polno novic iz domovine, saj veliko hodi okrog in predava o našem misijonu.

Tu smo sredi priprav za Božič. Duhovne obnove za vsak hrib posebej se nadaljujejo, kot si eno Ti sam doživel, ko si bil z menoj na podružnici Jimbi. Ko si Ti odšel, je nastopilo deževje, takozvana mala deževna doba, a je bilo dežja veliko, tako da je voda odnesla ves pridelek v dolinah, posebno fižol; zdaj za praznike se bo pomanjkanje še bolj čutilo. Mnogi že zdaj nimajo kaj jesti in prihajajo k nam prosit fižola ali kaj drugega. Kako naj bodo prazniki lepi za ljudi, če so lačni. To je zdaj tu največji problem.

Tu v Rukagu smo našo cerkev prebelili in nanovo pobarvali, Vse barve so zdaj bolj izrazite, posebno še rdeča in rumena, barvi, ki ju imajo ljudje najrajši. Tudi razbite šipe smo zamenjali. Zdaj je cerkev kot nova.“

Usmiljena sestra s. BOGDANA KAVČIČ iz misijona Kiyange tole piše.

„Ko smo se ločili v Rwandi, smo mi trije, g. Horvat, moja sosestra in jez srečno prišli nazaj v Burundi in semkaj v Rukago. Cel mesec november smo pri nas posvetili pripravi našega družbenega praznika: 150-letnice prikazovanja Brezmadežne s. Katarini Laboure. Ena od sester je več skupinam ljudi kazala diapozitive o teh prikazovanjih. Ljudje od sedaj naprej bolj z razumevanjem nosijo svetinjo Brezmadežne.

Gospod Avgust in vsi v župniji so polni dela ob pripravah na Božič. Tudi g. Jože Ml'narič se bo kmalu vrnil.

Danes sem tukaj na župniji. Pri nas kar težko dobim nekaj časa za pisanje, tukaj pa sem bolj v miru.“

JUŽNA AFRIKA

Tako se imenuje republika na koncu afriškega kontinenta, kjer delujejo poleg treh Misijonarjev Sinov presv. Srca tudi štiri oblatinje sv. Frančiška Saleskega. Od dveh od njih imamo iz zadnjega časa pisma.

Koncem novembra nam je pisala s. ELIZABETA POGORELC, iz Upingtona, ki med drugim tudi tole poroča:

„16. tega meseca sem bila prijetno presenečena, ker sem doživela nepričakovani obisk sestre s. Benigne Šteh, ki je prišla sem k slovesnosti večnih obljub dveh naših sester domačink. Prvič v naši zgodovini smo dobili dovoljenje, da se ta slovesnost ni obhajala v hiši novicijata, ampak na misijonu. Zakaj? Ker je ena od teh dveh novih sester iz našega kraja Upingtona; tako bodo njeni rojaki tu bolj spoznali našo družbo in mladina lepoto svetega poklica, da ga morda vzljubi in se odzove Kristuso-

Črnček z misijona s. Vincencije Novak.

vemu klicu. Sestra Šteh je že naslednji dan spet odpotovala nazaj v Koenhof z malim avtobusom, kar 600 milj daleč.“

Ob koncu leta nam je pisala tudi sr. VINCENCIJA NOVAK iz Keimoesa, ki se najprej zahvaljuje za darove dobrotnikov, katere smo ji poslali za vse štiri sestre, potem pa pravi:

„Žal Vam moram sporočiti, da je s. Elizabeta Pogorelc zelo težko obolela in je v bolnici v Upingtonu in je zelo slaba. Zdravniki mislijo, da je slabo srce. Nič čudnega, če ji je onemoglo, ko se je toliko let darovala v težkem misijonskem delu, ki ga je vedno tako zvesto opravljala. Molite zanjo!“

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJA

MISIJONAR PAVLIN V ARGENTINI

Poročali smo že, da je ta misijonar, eden „stare“ generacije, saj je že 45 let v misijonih, prišel na počitnice v Italijo in na Primorsko, odkoder je doma (Grgar pod Sveto goro). Pa si je privoščil tudi to, da je januarja tega leta prišel v Argentino, da tam obiše svojo sestro Katalino Pavlin, por. Černe, in njeno družino, saj se že skoraj 50 let nista videla, pa tudi misijonske prijatelje v Argentini, ki ga zvesto spremljajo na njegovi misijonski poti.

Na letališču Ezeiza pri Buenos Airesu so ga pričakali od domačih njegova sestra in njena hči Diana, od misijonskih ljudi pa malgaški misijonar Rado Sušnik, urednik KM in pa tradicionalni sodelavec Marijan Loboda. Misijonar je prišel povsem čil in zdrav, nič utrujen ni bil videti od potovanja; vesel je bil srečanja z domačimi in misijonskimi prijatelji.

Najprej so ga peljali v Baragovo misijonišče, kjer je ostal tisti dan in tudi prenočil, naslednje jutro pa ga je urednik KM s pomočjo Lovra Jana kot voznika pripeljal na dom njegove sestre, kjer je potem bival ves čas svojega zadržanja v Argentini.

Misijonar Stanko Pavlin SDB iz Hongkonga v družbi z našim urednikom tik po prijetu na letališče Ezeiza pri Buenos Airesu.

Ob sprejemu misijonarja Pavlina na Ezeizi: Od leve na desno stoje: Misijonar Rado Sušnik, Misijonar Pavlin, njegova nečakinja, njegova sestra Karolina in urednik KM; Marijan Loboda pa fotografira.

Pa je prišel v Baragovo misijonišče še nekajkrat: enkrat za sveto mašo v nedeljo dopoldne, pri kateri je v pridigi prikazal slovenskim vernikom položaj misijonov v Hongkongu, kjer deluje; drugič, ko je obiskal misijonske prijatelje v Slovenski vasi in imel zvečer skioptično predavanje o Hongkongu in Makau, kjer je tudi nekaj časa deloval.

Prvo soboto njegovega bivanja so ga misijonski sodelavci povabili, skupno z misijonarjem Sušnikom, na pristavo „SLOGE“ na srečanje in tipični argentinski „asado“; po večerji sta oba misijonarja pokazala skioptične slike, vsak iz svojega delokroga.

Tudi ga je obiskovalec slovenskih misijonarjev, kateremu je bil Pavlin izkazoval v Hongkongu tri dni veliko pozornost, povabil skupaj z njegovo sestro in malgaškim misijonarjem Radotom Sušnikom v mesto v največjo dvorano na blestečo prireditev, nato pa na večerjo.

Ostali čas je bil misijonar v družbi svojih domačih. Nečakinja Diana, ki je uradnica, je imela prav tedaj dopust in se mu je mogla vsa posvetiti. (Tudi vse slike, tu objavljene, je ona naredila!)

Na predvečer svojega povratka v rojstni kraj Grgar pod Sveto Goro, odkoder je imel potem kmalu odpotovati nazaj v Hongkong, so ga pa povabili primorski rojaki, ki se zbirajo mesečno k slovenski službi božji v cerkvi Sv. Rafaela na robu Buenos Airesa, da jim je prišel maševat. Čeprav je bil poletni čas, ko mnogih ni doma, se je pri maši vendar zbralo v cerkvi veliko število primorskih rojakov, ki so z zanimanjem prisluhnili njegovi pridigi o

misijonih v Hongkongu in o važnosti sodelovanja z misijonarji. Pri maši je lepo prepeval mešani zbor pod vodstvom g. Drenščka. Namesto duhovnika škrbca Jožeta, ki navadno oskrbuje to lepo skupino primorskih rojakov, je bil pri maši navzoč dr. Alojzij Starc, prihitel je pa tudi urednik KM. Kajpada sta bili pri slovesnosti tudi misijonarjeva sestra in nečakinja.

Po maši so rojaki misijonarja in ostale goste, med katerimi je bil tudi duhovnik dr. Jure Rode in salezijanski bogoslovec Repovž z očetom in materjo, povabili na zelo lepo pripravljeno zakusko v farni dvorani. Po pozdravu dr. Starca je spregovoril urednik KM, ki je izrazil svoje veselje in čestitke primorskim Slovencem, da so pripravili svojemu ožjemu rojaku tako lepo srečanje, ki da je toliko več vredno, ker ni mogel doživeti v času svojega bivanja v Argentini kakega večjega srečanja s celotno slovensko skupnostjo, ker se le-ta v poletnem času ne zbere. Povedal je rojakom, da je misijonar Pavlin tudi učinkovit glasbenik in pevec, ter ga je prosil, naj zbranim zapoje kako molitev v imenu vseh, preden bi se lotili dobrot, pripravljenih pred njimi na mizah. In iz misijonarjevega grla je zadonela japonska Zdrava Marija v silno lepem in šolanem baritonu, kar je bilo vsem rojakom v veliko presenečenje in lep duhovni in estetski užitek, za katerega so se misijonarju zahvalili s prisrčnim aplavzom. Misijonar se je še dolgo zadržal med veselimi pri-

Primorski Slovenci so svojemu ožjemu rojaku v dvorani pri cerkvi sv. Rafaela priredili prav topel sprejem, ki je veljal misijonarju tudi kot slovo od argentinskih rojakov in svojcev.

Od leve na desno: Pavlin, njegova sestra, urednik KM in dr. Alojzij Starc.

Sl.ka desno: V Baragovem misijoniščju: Sestra Karolina, Pavlin, Stane Jemec, ki se je z njim v imenu lanuškega misijonskega krožka dolgo dopisoval, in urednik.

morskimi rojaki, se pogovarjal z njimi in z njimi prepeval iz polnih prsi, tako da je dal duška svoji ljubezni do slovenske pesmi. Tako za njega in njegove domače kot za 100 navzočih primorskih rojakov je bilo to prelepo doživetje misijonstva in slovenstva. Lepšega slovesa si misijonar pač ni mogel želei.

Naslednje jutro je misijonar Stanko Pavlin v spremstvu svojih domačih odšel na letališče Ezeiza in se tam od njih poslovil, pač zelo prisrčno od svoje sestre, saj sta si oba lahko mislila: Bog ve: če se bova še kdaj srečala v tem življenju...

MISIJONSKO SODELOVANJE ROJAKOV V ZDA

„Katoliški misijoni“ bi radi bili glasilo ne le vseh slovenskih misijonarjev in misijonske akcije Cerkve sploh, ampak tudi vsega slovenskega zamejskega in izseljenkega misijonskega delovanja v zaledju. Zato zelo radi objavljajo poročila o misijonskem podvigovanju med rojaki v svetu. Tega misijonskega dela je menda največ v Združenih državah Severne Amerike, pred vsem v okviru MZA, Misijonske Znamkarske Akcije, pri kateri pa zdaj še daleč ne gre toliko za pomoč misijonom potom zbiranja in prodaje rabljenih znamk, ampak za misijonsko vzgojo sploh in dosledno tudi za organiziranje misijonskega sodelovanja rojakov tamkaj.

Zato so se „Katoliški misijoni“ odločili, da bodo, v predočitev tega velikopoteznega misijonskega sodelovanja v ZDA vsem ostalim bralcem KM odslej objavljali glavno vsebino tega, kar o misijonski dejavnosti, zlasti v pomoč slovenskim misijonarjem tam objavlja takozvana petkova „Ameriška domovina“. Glavni vodja MZA Karel Wolbang CM, zdaj župnik in superior v Scarborough pri Torontu v Kanadi, objavlja namreč skoraj v vsaki petkovi številki „Ameriške domovine“ ne le pisma slovenskih misijonarjev, ampak tudi poročila o misijonskem sodelovanju naših rojakov v ZDA. Iz teh poročil mislimo v prihodnje v skrženi obliki objavljati vsaj glavne podatke, da bodo tudi drugi misijonski prijatelji, ki „Ameriške domovine“ ne prejemajo (in teh je večina), zvedeli o tem delu in se od njega tudi kaj naučili. Ker prejemamo „Ameriško domovino“ po navadni pošti, bodo naši izvlečki iz nje nekoliko zastareli, nikakor pa ne bodo izgubili svoje informativne vrednosti.

Iz „Ameriške domovine“, dne 26. novembra 1980.

MZA v New Yorku je imela v nedeljo, 26. oktobra misijonsko prireditev v pomoč slovenskim misijonarjem, ki je rodila čistega 1.079.75 dolarjev.

V Chicagu je skupina MZA priredila na isti dan takozvano misijonsko kosilo, o katerem poroča predsednica Gizela Hozjanova. Za misijonarje jim je ostalo 1.230.46 dolarjev.

V Milwaukee je MZA tudi priredila neko pridobitveno akcijo na Misijonsko nedeljo, ki je misijonarjem prinesla 516 dolarjev.

Pokojni veliki misijonski sodelavec Matej Tekavec, ki je bil za življenja eden glavnih odbornikov MZA v Clevelandu, je pred smrtjo naročil sinu Janezu, naj odda MZAkciji za vzdrževanje domačega bogoslovca v misijonih 1.000 dolarjev.

Naše pripombe

V Združenih državah so naši rojaki zelo raztreseni po tej širni deželi. Ni tako kot na primer v Argentini, kjer velika večina „novonaseljencev“ in tudi preje došlih rojakov živi prav v takozvanem Velikem Buenos Airesu in se tako morejo zbrati na eni sami veliki prireditvi v pomoč misijonarjem, kot je tradicionalna Misijonska tombola, na kateri se je letos dobilo čistega kar 18.000 dolarjev za vse slovenske misijonarje. (Malo večja skupina v Argentini je le še v Mendozi, manjša v Miramaru in Cordobi.) Zato je zelo posrečeno, da je MZA ustanovila svoje odseke v domala vseh tistih krajih ZDA, kjer živi kaj več naseljencev skupaj. Tako te razne skupine z združenimi močmi tudi veliko zberejo in se misijonarjem znatno pomagata od tam. Ni pa pozabiti in je pripomniti, da MZA organizira tudi vzdrževanje številnih domačih bogoslovcev v misijonih, podobno kot koroški rojaki, seveda v manjši meri. Poleg tega kaže pripomniti, da je MZA bolj širokosrčna v pojmovanju, kdo je misijonar in kdo ni, kakor pa „Katoliški misijoni“, in zato se jim razdele dohodki še na več posameznikov. Še več, MZA ne razdeljuje dohodkov le med misijonarje, ampak tudi med druge apostolske delavce v tej ali oni potrebi, ki niso misijonarji. Tako na primer prav v tej številki „Ameriške domovine“ Misijonska srečanja in pomenki javljajo, da bodo iz Čikaga poslali v nabavo avtomobila, ki ga potrebujejo, salezijancu br. Jankotu Hribarju na Filipinih 500 dolarjev. (Filipini so večinsko katoliška dežela in je Cerkev tam že krepko zasidrana, zato se ne smatra za misijonsko deželo!) „Katoliški misijoni“ br. Hribarja ne uvrščajo med misijonarje. Tudi s. Andreji Šubelj v Santiagu, ki je bolj katoliški kot Buenos Aires, pošljejo od MZA 365 dolarjev za njen apostolat med ubogimi, kar je pač zelo karitativno dejanje, a ne misijonsko darovanje.

MISIJONSKA NEDELJA NA PRIMORSKEM

Kako so praznovali ta edini misijonom posvečeni dan v Trstu in Gorici, izvemo nekaj iz „Katoliškega glasa“, ki ga tamkaj izdajajo, nekaj pa iz poročil našemu listu.

V Trstu je bila popoldne misijonska prireditev v dvorani Marjinega doma na Via Risorta, kjer je sedež Marijine družbe za Trst. (Imajo pa v Trstu tudi misijonsko zelo delavno Marijino družbo v Rojanu!)

„Kljub slabemu vremenu se je v nedeljo, 19. oktobra dvorana kar hitro napolnila. Obložene mize z dobitki so vabile za nakup srečk. In lov za srečo se je pričel takoj in se nadaljeval med odmori. Kot prva resna točka je bila poslanica Janeza Pavla II. za misijonsko nedeljo, ki jo je prebrala ena izmed odbornic; mi vsi pa jo lahko še in še prebiramo v brošuri „Misijonska nedelja 1980“. Zatem je bila na sporedu igra „Marjanka“. Pripravila jo je mladina od Sv. Jakoba. Na odru se je zbralo precejšnje število mladih s svežimi obrazi in z blestečimi očmi, ki starejše že na prvi pogled razvesele. V kratki igrici so prikazali dvojni misijon: v tuji deželi in v družini.“

Tako med drugim poroča „Katoliški glas“. Kot vidimo iz tega poročila, je bila igra vsej deloma misijonska, če je bila „tuja dežela“ kaka misijonska pokrajina. Žal imamo Slovenci zelo malo besedil za vredne oderske prikaze

misijonske problematike, zato je res težko uprizoriti kaj resnično misijonskega ob misijonskih prireditvah.

Omenimo naj še, da je srečolov za misijone zelo lepo uspel, saj se je nabralo čistega za slovenske misijonarje 876.200 Lir in so nam iz Marijine družbe na Via Risorta celotno vsoto, poleg mnogih drugih lepih misijonskih darov, poslali v sklad KM za vse slovenske misijonarje.

Nedeljo kasneje so imeli misijonsko prireditev v **Gorici, in sicer v Kato-liškem domu.**

O tej prireditvi poroča naslednji „Katoliški glas“ in iz njega povzemamo sledeče:

„Kakor vsako leto je tudi letos misijonska prireditev v Katoliškem domu v Gorici priklicala polno število ljudi, ki so dvorano napolnili. Privabila jih je gotovo igra Števerjancev in tudi bogati srečolov, ki so ga pripravile članice misijonskega odseka Marijine družbe.“ Nato poroča nekaj o igri „Srečanja“, ki jo je napisal Janez Jalen in ob kateri pač ponovimo, kar smo že zgoraj omenili, da ni dovolj misijonskih oderskih tekstov in se morajo zato prireditelji sprijazniti s katero koli dobro igro, čeprav nima misijonske vsebine.

„Katoliški glas“ naprej poroča:

„Tudi pri srečolovu je bilo izredno živahno, saj je bil letos v novem prostoru ob dvorani, ki bo služil za bar in tudi še za marsikaj drugega, kot smo videli ravno v nedeljo. Škoda, da se je misijonar Stanko Pavlin zadržal na svojih potih po Italiji in ni mogel biti navzoč pri prireditvi, kot je obljubil.“

V Gorici že dolga leta nazaj izdajo za vsako Misijonsko nedeljo tudi **brošuro**, navadno na 32 straneh, ki nosi istoimenski naslov z letnico in ki jo na Misijonsko nedeljo prodajajo po vseh župnijah Tržaškega in Goriškega. Žal, nam letos to izdanje ni došlo, da bi o njem kaj poročali in ga ocenili. Ta brošura je pa poleg pridig na Misijonsko nedeljo po cerkvah gotovo vsebinsko najmočnejši pripomoček k vzbujanju in poživljanju misijonskega mišljenja in čutenja primorskega vernega človeka.

BI RADI DALI ZA MAŠE,

pa jih Vaši dušni pastirji morda ne morejo prevzeti...?

V tem primeru Vam Baragovo misijonišče v Slovenski vasi v Argentini priporoča, da svoje žive ali pokojne drage **vpisete v Misijonsko mašno družbo** in bodo deležni duhovnih sadov takozvanih večnih svetih maš, ki se že nad 60 let dan v dan opravljajo po namenu te ustanove v blagor udom in v gmotno pomoč misijonskemu delu. Ako darujete za vsakega novovpisanega udnino MMD v znesku 5 dolarjev (ali odgovarjajoče v drugih valutah) in v **čeku** pošljete na naslov Ladislav Lenček CM, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, pcia. Buenos Aires, Argentina, so Vaši dragi na podlagi Vaše žrtve že deležni sadov teh vsakodnevnih svetih maš in iz Baragovega misijonišča Vam pošljejo sprejemnico MMD.

Rojaki, poslužite se te lepe prilike za duhovno pomoč Vašim dragim in v podporo misijonskemu delu Baragovega misijonišča!

Rado Sušnik in tradicionalni Lojze Rezelj sta vodila pctek tombola. (Tudi tradicionalni izkličevalec številk Lenček Ladislav CM je to pot potek tombola zvočno filmal.) Spodaj en del udeležencev.

Luka Milharčič, stari delovalec prvega dobitka (to pot barvne televizije) čestita gospej Toneta Javorška k sreči, da je zadela ta dobiček. Spočaj pogled na drugi del udeležencev tombole; v ozadju farna šola Baragovega misijonirca.

tudi dobe misijonski dobitki, a le na srečke, ki so na tomboli takorekoč navzoče!) Glavni dobitek je bil barvni televizijski aparat, ki ga je daroval veletrgovec Luka Milharčič, s svojo družino tudi osebno na tomboli navzoč. Ostale dobitke in darovalce smo objavili že v zahvali po tomboli v argentinskem verskem tedniku „Oznanilo“. Kajpada smo spet mnogo dobitkov tudi kupili.

V celoti je bila letošnja tombolska prireditev kot jubilejna na dobitkih še posebno bogata, tako misijonskih kot drugih. Glavni dobitek je zadela družina Toneta Javorška. Številki poleg tradicionalnega Lojzeta Rezlja ni to pot izkliceval le vodja teh prireditev, ampak pred vsem misijonar Rado Sušnik, kajti običajni vodja je to pot zvočno filmal razne momente te tombolske prireditve, da pokaže misijonskim delavcem v zamejstvu in izseljenstvu, kako ta prireditev za slovenske misijonarje v Argentini izgleda, ko bo šel, če Bog da, okrog njih s filmom o obiskovanju malgaških in afriških misijonarjev.

Čeprav je bilo udeležencev gotovo nad 1.000, jih je bilo vendarle manj kot lansko leto, radi raznih vzrokov, od katerih navedemo le nekatere: Istočasna znamenita nogometna tekma, ki je odtegnila precej moških, dejstvo, da je bilo možno oditi za 4 dni kam na oddih (1. januar, četrtek in praznik Novega leta; 2. januar, petek „sandwich“; sobota, ko se tu sploh ne dela; in nedelja...), pa tudi, ker mnogi, ki zavise njihove možnosti od mesečne plače, ki se navadno daje 5. v mesecu, te še niso prejeli in niso razpolagali z zadostnimi sredstvi za ta misijonski podvig v pomoč slovenskim misijonarjem.

Kljub vsemu je ta jubilejna tombola dosegla doslej rekordni dobiček za slovenske misijonarje: 18.000 dolarjev, kar je razveseljivo, saj bomo s pomočjo te vsote mogli vsakemu od 80-ih misijonarjev, ki so letno deležni sklada KM za vse slovenske misijonarje, poslati precej več.

Za ilustracijo navajamo obračun dohodkov in izdatkov te tombole:

DOHODKI	pesov	IZDATKI	pesov
Tablice (po \$ 4.000)	28.840.000	Nakup dobitkov	4.666.600
Odkup tablic (po \$ 10.000)	2.419.000	Natisk tablic, znakov in srečk (s 60% popustom)	770.000
Denarni darovi in srečke	7.634.000	Postrežba	3.223.700
Pri vходу prispevki	2.151.500	Ozvočenje prostora	450.000
Postrežba	5.511.500	Oglasi v „Oznanilu“	2.800.000
Darovi teh, ki zadeli	580.000	S k u p a j	11.910.300
Igra Vsaka zadene	819.000	Dohodki	49.335.000
Prodaja preostalih dobitkov prihodnji tomboli	900.000	Izdatki	11.910.300
SLOGA - oglasi na tablicah	500.000	Čistega	37.424.700 = pribl. 18.000 d.
S k u p a j	49.335.000		

Naj se tudi tu zahvalimo vsem, ki so pripomogli h tako lepemu uspehu! Bog povrni v imenu slovenskih misijonarjev! In toplo se priporočamo še za prihodnjč za tako lepo sodelovanje!

Tem misijonskim dobrotnikom je bil božji blagoslov pač obilen; to smo videli tudi na tomboli.

Najmlajše udeleženke na 30. misijonski tomboli so bile pač tele tri slovenske trojčice, ki so se pol leta prej rodile srečnemu mlademu zakonskemu paru dr. Jankota Brumca in njegove gospe iz družine znanega društvenika v Ramos Mejía Pergarja. Dr. Janko Brumec je ne le advokat, ampak tudi trgovec s pohištvom in predmeti za dom ter je daroval za tombolo velikansko zložljivo kopalnico (pileto), sam pa zadel velik ventilator. Ko je prišel ponj, ga je voditelj prosil, da prinese pokazat zbranim rojakom svoj najnovejši trojni zaklad svoje „Tri Marije“. Pa je stopila na oder vsa družina, tudi še druga dva otroka in sorodnica, ki je pomagala nositi eno od teh Marij. Kajpada so bili navzoči rojaki tega nenadnega, a tako toplega zaključka 30. tombole silno veseli in z velikim ploskanjem pozdravili slovenske trojčice in njihove starše.

Pripominjamo, da je dr. Janko Brumec postal tako velik misijonski dobrotnik, ker je svak sestre malgaškega misijonarja Petra Opeka, katera je poročena z njegovim bratom Maksom Brumcem, ki ima tudi trgovino s pohištvom, pa je elektronski tehnik in ima zato v trgovini posebno mnogo elektronskih aparatov. Tudi on je velik dobrotnik slovenskih misijonarjev in vedno daruje za tombole enega največjih dobitkov, tako tudi to pot. Bog je tudi njega blagoslovil s 4 otroki. Zadnjo deklico je krstil Rado Sušnik, ko je bil v Argentini na počitnicah, prav za prav namesto materinega brata Petra Opeka, ki je njegov tovrariš v Vangaindrano na Madagaskarju.

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

Koroški rojaki: 33.000 šilingov; za lačne, 4.800; za gobavce, 1.150; za krst pog. otrok, 900; za kruh sv. Antona, 1.200 šilingov.

Argentina (v pesih): Dekleva Kristina, 50.000; družina Mehle, Tablada, 100.000; Mónica Bezljaj, 20.000; družina Koželnik, 20.000; M. T. Repovž, 50.000; družina Loh, 10.000; duhovnik Stanko Skvarča, 200.000; N. N., Slovenska vas, 40 dolarjev; Pavel Božnar, Mendoza, 48.000 pesov; Arnšek Peter str., 20.000 pesov; družina Janežič, Slovenska vas, 10.000.

ZDA (v dol.): Inž. Zelle Franc, 100; Albin šega, za lačne otroke, 50.

Kanada (v kan. dol.): Zlata Bartol, 166; Stane Ulčar, 10; Ančka Kokalj, 40; Lojzka šušteršič, 20.

Francija (v fr. fr.): N. N., Tucquegnieux, 500.

Goriška (v lirah): Za lačne: černe Tilka, 5.000; Drašček Pavlina, 5.000; N. N., družbenica, 20.000; tri prijateljice, 30.000; N. N., Dol, 50.000; N. N., Dol, 10.000; Z. B., 25.000; Veronika R., 10.000; Perič, 10.000; N. N., 30.000; Drašček Pavlina, 14.000; černe Tilka, 4.000; v sklad za gobavce: N. N., števerjan, 30.000; N. N., števerjan, 50.000; N. N., Ronke, 20.000; N. N., 5.000; černe Tilka, 10.000; N. N., 150.000; B. S., 10.000; V. J., 100.000; N. N., 10.000; M. K., 25.000; Batič, 20.000; Devin, 50.000; O. D. C., 500.000; N. N., 15.000; N. N., 5.000; Berta štibilj, 10.000; župnija Sv. Ivana, Gorica, 286.200; župnija Sv. Ivana, Gorica, 227.000; N. N., 25.000; N. N., 150.000; župnija Sv. Ivana, Gorica, 465.000; N. N., 20.000; Z. B., 25.000; M. K., 20.000; župnija Sv. Ivana, 167.000; K. M., 40.000; N. N., števerjan, 10.000; V. J., 100.000; C. š., 20.000; N. N., števerjan, 40.000, Neimenovana, 30.000; Batič, 20.000; Vranič, 10.000; N. N., 10.000; N. N., 50.000; Pocarini-Humar, 20.000; N. N., 5.000; M. Kofol, 5.000; černič Tilka, 5.000; Zavrtanik, 3.000; N. N., 10.000; K. P., 10.000; Misijonski odsek Marijine družbe, 235.000. (Deloma so bili ti darovi oddani v sklad „Katoliških misijonov“, deloma so se oddali oziroma odposlali iz Gorice naravnost misijonarjem.)

Trst (po Marijini družbi na Via Risorta, v lirah): Iz zapuščine † Kovačič Pavle, 50.000; v spomin svojih pokojnih, N. N., 10.000; Ana Silič, 5.000; Markežič štefanija, 30.000; Janežič Josipina, 20.000; Slekovec Marija, 10.000; Sv. Jakob, 15.000; N. N., 20.000; Coceani Ana, 25.000; za lačne: Glavič Frančiška, 5.000; Coceani Ana, 25.000; Furlan Fani, 5.000.

Venezuela: Slovenski rojaki ob smrti prijatelja šega, namesto venca na grob, 468 dolarjev.

Iz domevine: N. N., 50 kanadskih dolarjev.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za Radota Sušnika: Fani Jamšek, Argentina, 10.000 pesov;

Za Mirka Tružnjaka, Tajska, Justina Pahor, 100.000 pesov;

Za Burja štefana v Keniji, njegovi domači v Argentini, 1.550.000 pesov; verniki moravske župnije, 1.000.000 pesov;

Iz Kanade v kan. dolarjih: **Za Petra Opeka** in dvorano v Vangaindranu na Madagaskarju: Mladina v Torontu na duhovnih vajah, 45; družina Ferkul, 250; Justina Petrič, 50; skavtinje pri župniji Brezmadežne v Torontu, 200 (vse vsote oddane Misijonskemu krožku v Torontu);

Za Petra Opeka CM. Anica Tushar, ZDA, 20 dolarjev.

Vzajemni sklad Slovenske vasi za „Januške misijonarje“ (Sušnik, Opeka, Buh, Vilfan in Burja), 4.500.000 pesov.

Za zvon g. Buha, Draksler Anton, 10.000 pesov.

TISKOVNI SKLAD KM

Argentina (v pesih): Inž. Jože Rezelj 13.400; druž. Urbanč, Slov. vas, 4.000.
ZDA (v dolarjih): Angela Čebašek, 20; Marija Jeretina, 20; Franc Medved, 2; Albin Šega, 10.

Kanada (v kan. dol.): Marica Cerar, 10; Lucy Cvek, 20; Genorja Angela, 30; Gruntar, 10; Adamič Tone, 10; Zlata Bartol, 166.

Argentina (v pesih): Janez Tršan, 10.000; Marija Malavašič, 10.000; družina Koželnik, 50.000; Francka Oblak, 50.000; Viktorija Čop, 50.000; Franc Stanovnik, str. 40.000; Peter Bajda, 3.000; Mirko Šmon, 3.000.

Avstralija (v avstr. dolarjih): po sestrah v Kewu: Stanko Šubic, 5; Maria Zai, 5; J. Ahlin 25, F. Mukovec, 40.

Gorica (v lirah): Žvokelj Minka, 4.000; Štibilj Berta, 5.000; Laurenčič Marija, 10.000; Brumat Štefanija, 5.000; Rojc Mimi, 4.000; Makuc Marija, 3.000; Jericijo Zdravka, 2.500; Žvanut Metoda, 5.000; Jenčič Roza, 5.000; Žgon Marija, 10.000; Drašček Pavlina, 5.000; Hladnik Francka, 5.000; Čopič Marija, 5.000; Rudolf Ivanka, 2.000; Bednarič Tatjana, 7.000; Lepanja Malka, 10.000; Bergnič Leonora, 5.000; Kogoj Marija, 5.000; Perat Mariza, 10.000.

V SEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

„KATOLIŠKI MISIJONI“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“. Izdaja ga „Baragovo misijonišče. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska „Editorial Baraga del Centro Misional Baraga“, Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1981 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah. Letalsko pošiljanje 20 dolarjev več!

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé, Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 44119 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Mannig Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: rev. Ivan Jan C.M. 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 405 Marie Anne East, Montreal, P.Q.; Za Winnipeg in okolico: rev. Ivan Plazar C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Man. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Vikringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

„Sprejmi, Gospod, darove iz črnih rok...!“

Registro de Prop. Int. No. 68166
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612